

Załącznik
do Uchwały Nr LV/156/2018
Rady Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy
z dnia 14 marca 2018 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
DZIELNICY TARGÓWEK M. ST. WARSZAWY
ZA 2017 ROK**

Spis treści

I.	WSTĘP.....	3
1.	Struktura demograficzna Dzielnicy.....	3
II.	ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK.....	5
III.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA.....	6
1.	Komórki organizacyjne OPS.....	6
2.	Kadra Ośrodka.....	7
IV.	PLAN I WYKONANIE BUDŻETU za 2017 r.....	8
V.	POMOC ŚRODOWISKOWA.....	9
1.	Struktura świadczeniobiorców.....	9
2.	Powody przyznania pomocy.....	9
3.	Pomoc w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	11
3.1.	pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych.....	11
3.2.	program „Pomoc państwa w zakresie żywienia”.....	13
4.	Praca socjalna.....	13
4.1.	działania pracowników socjalnych.....	14
4.2.	projekty socjalne.....	16
4.3.	organizowanie i koordynowanie wolontariatu	20
VI.	POMOC SPECJALISTYCZNA.....	21
1.	Działania wspierające rodzinę.....	21
1.1.	asystent rodziny.....	21
1.2.	rodziny wspierające.....	23
1.3.	działania na rzecz dzieci i młodzieży.....	24
1.4.	poradnictwo specjalistyczne.....	25
1.5.	działania na rzecz osób doznających przemocy.....	26
1.6.	obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie..	27
2.	Pomoc osobom bezrobotnym.....	28
2.1.	działania na rzecz osób bezrobotnych.....	28
2.2.	prace społecznie użyteczne.....	30
2.3.	struktura bezrobocia.....	31
3.	Pomoc osobom bezdomnym.....	33
4.	Pomoc udzielona cudzoziemcom.....	34
5.	Wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych.....	35
5.1.	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	35
5.2.	usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	36
5.3.	Dom Dziennego Pobytu.....	36
5.4.	kierowanie do ośrodków wsparcia oraz domów pomocy społecznej.....	38
5.5.	poradnictwo, konsultacje.....	39
6.	Działania na rzecz społeczności lokalnej.....	40
6.1.	Program „Organizowania Społeczności Lokalnej”.....	40
6.2.	Lokalny System Wsparcia.....	42
6.3.	Wsparcie dla zadłużonych.....	43
6.4.	Zaloguj i Pomagaj –Warszawa dla Seniora.....	45
6.5.	Punkt Informacyjny dla rodzin osób z otępieniem i chorobą Alzheimera.....	45
6.6.	Projekt „Z@opiekowani - kompleksowe wsparcie osób niesamodzielnych w m.st. Warszawie.....	46
6.7.	Projekt EFS „Aktywni wracają”	46
VII.	PODSUMOWANIE.....	47

I. WSTĘP

Dzielnica Targówek zlokalizowana jest w prawobrzeżnej części Warszawy. Jej powierzchnia wynosi 2 437 ha, tj. ok. 5% powierzchni Warszawy. Według Miejskiego Systemu Informacji Dzielnica Targówek dzieli się na 7 obszarów, w skład których wchodzi mniejsze osiedla. Obszarami według MSI są: Bródno, Bródno – Podgrodzie, Zacisze, Targówek Mieszkaniowy, Targówek Fabryczny, Elsnerów, Utrata.

Około 1/3 powierzchni Dzielnicy zajmują tereny zielone m.in. Park Bródnowski, Lasek Bródnowski czy Park Wiecha, a także znajdujące się we wschodniej części Dzielnicy liczne ogródki działkowe.

Rozwinięta sieć drogowa, która pozwala na sprawne poruszanie się (w 2016 r. ruszyły prace związane z budową metra), niewielka odległość od centrum Warszawy, a także bliskość tras wylotowych to cechy charakterystyczne Dzielnicy Targówek, które sprzyjają powstawaniu coraz większej liczby zabudowań mieszkalnych i inwestycji.

Dzielnica Targówek jest jedną z 18 jednostek pomocniczych m.st. Warszawy i graniczy z dzielnicami: Praga-Północ, Białołęka, Rembertów, Praga-Południe oraz miastami Żąbki i Marki (pow. wołomiński).

1. Struktura demograficzna Dzielnicy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Dzielnice Targówek zamieszkiwało 117 215 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 2 139 osób zameldowanych na pobyt czasowy, łącznie 119 354 osób.

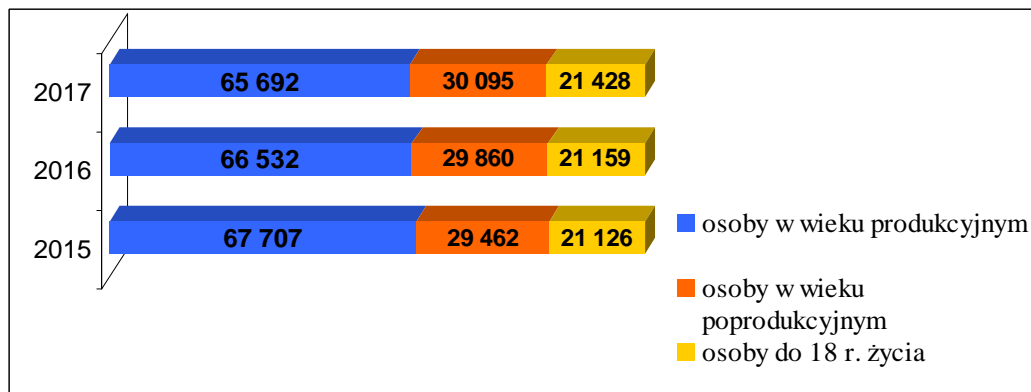
GRUPY	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2017 zameldowani na pobyt stały	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2017 zameldowani na pobyt czasowy
Ogólna liczba mieszkańców w tym:	117 215	2 139
osoby w wieku produkcyjnym	65 692	1 583
osoby w wieku do 18 r. życia	21 428	436
osoby w wieku poprodukcyjnym	30 095	120
w tym:		
KOBIETY	63 949	1 109
MĘŻCZYŹNI	53 266	1 030

Dynamikę zmian przedstawia poniższe zestawienie.

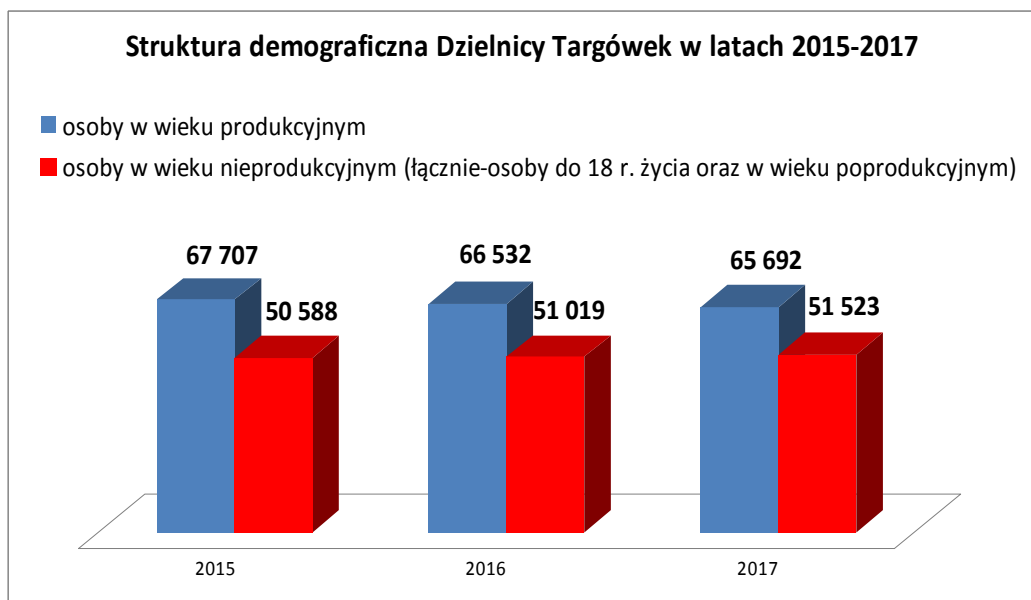
Grupa wiekowa (osoby zameldowane na pobyt stały)	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Ogólna liczba mieszkańców w tym:	118 295	117 551	117 215
osoby w wieku produkcyjnym	67 707 (57,23%)	66 532 (56,60%)	65 692 (56,05%)
osoby do 18 r. życia	21 126 (17,86%)	21 159 (18,00%)	21 428 (18,28%)
osoby w wieku poprodukcyjnym	29 462 (24,91%)	29 860 (25,40%)	30 095 (25,67%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Delegatury Biura Administracji i Spraw Obywatelskich w Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy.

Struktura wg podziału na wiek produkcyjny, poprodukcyjny i osoby do 18 roku życia

Struktura demograficzna wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego

Z zestawienia danych za lata 2015-2017 wynika, iż liczba osób w wieku produkcyjnym z roku na rok jest niższa. Natomiast wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Mimo, iż nieznacznie wzrasta liczba osób w wieku do 18 r. życia, to jednak wzrost ten nie jest proporcjonalny do wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co powoduje, iż z roku na rok liczba osób w wieku nieprodukcyjnym wykazuje tendencję wzrostową.

II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy z siedzibą przy ul. Św. Wincentego 87 jest jednostką organizacyjną m.st. Warszawy działającą na terenie Dzielnicy Targówek.

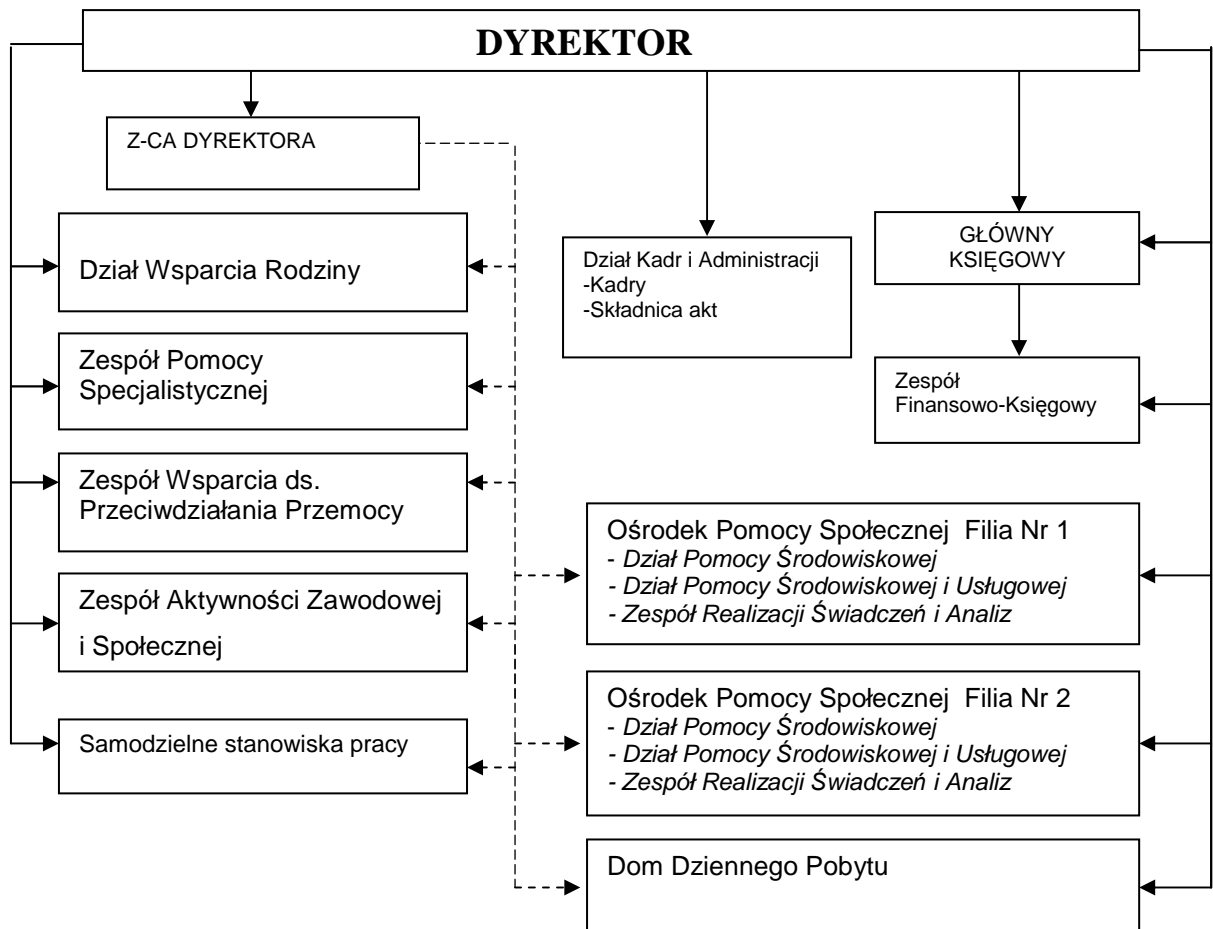
Ośrodek działa, w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zakres działania Ośrodka określa statut nadany Uchwałą Nr XXIX/918/2008 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 r. z późn. zm., zgodnie z którym Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej poprzez: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, świadczenie pracy socjalnej, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, Ośrodek powinien zapewnić rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcie i pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa, a także organizować inne formy pracy z rodziną.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

1. Komórki organizacyjne OPS

_____ podległość w ramach struktury organizacyjnej

----- nadzór i / lub koordynowanie zadań

2. Kadra Ośrodka

Stan na 31.12.2017 r.

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA	Liczba osób zatrudnionych	Liczba etatów
DYREKCJA (Dyrektor, Z-ca Dyrektora, Gł. Księgowy)	3	3
Filia Nr 1 i Filia Nr 2 w tym: kierownicy Filii, kierownicy Działów, pracownicy socjalni, prawnik, pracownicy Zespołu Realizacji Świadczeń i Analiz	68	67
Dział Wsparcia Rodziny	14	9,25
ZESPOŁY: - Pomocy Specjalistycznej - Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy - Aktywności Zawodowej i Społecznej	13	12,25
Zespół Finansowo-Księgowy	5	5,00
Dział Kadr i Administracji	9	8,50
Samodzielne stanowiska pracy	3	2,75
Dom Dziennego Pobytu	4	2,75
RAZEM	119	110,50

IV. PLAN I WYKONANIE BUDŻETU za 2017 r.

ZADANIE	PLAN	WYKONANIE	Wskaźnik %
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA w tym:	19 206 039	19 186 284,40	99,90%
zasiłki i pomoc w naturze oraz ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych ubezpieczeniem społecznym oraz osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej	5 750 545	5 745 566,14	99,91%
dożywianie	1 378 501	1 378 501,00	100,00%
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 380 000	1 379 757,00	99,98%
pomoc bezrobotnym, aktywizacja zawodowa	61 317	61 255,81	99,90%
pomoc dla cudzoziemców	83 647	76 103,00	90,98%
obsługa zadań z zakresu pomocy społecznej	9 869 995	9 865 763,93	99,96%
zapewnienie opieki osobom przebywającym i dochodzącym w jednostkach pomocy	255 627	255 141,26	99,81%
zapewnienie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin niezaradnych wychowawczo (asystenci rodziny)	310 228	309 726,04	99,84%
wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz zaspokojenia potrzeb życiowych osób i rodzin	116 179	114 470,22	98,53%

Szczegółowy budżet stanowi załącznik do sprawozdania.

V. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa realizowana przez pracowników socjalnych obejmuje wsparcie osób/rodzin świadczeniami pieniężnymi oraz pracą socjalną. Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnych sytuacji.

W 2017 r. ogółem z pomocy skorzystało 6 368 osób, tj. 3 887 rodzin, w tym:
- wyłącznie w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych 3 569 osób, tj. 2 150 rodzin,
- w formie pracy socjalnej wsparciem objęto 2 799 osób, tj. 1 737 rodzin.

W 2017 r. pracownicy socjalni przyjęli i rozpatrzyli 11 214 wniosków o przyznanie pomocy. W wyniku wszczętych postępowań wydano 13 352 decyzje administracyjne.

1. Struktura świadczeniobiorców

Rodziny/osoby korzystające z pomocy w formie świadczeń

Typy rodzin	2015 r.		2016 r.		2017 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Jednoosobowe gospodarstwa domowe	1 037	1 037	1 055	1 055	1 087	1 087
Rodziny z dziećmi	736	1 878	706	1 812	546	1 393
Inne (m.in. kilkuosobowe gosp. domowe; rodziny emerytów i rencistów)	611	1 484	505	1 158	517	1 089

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu dziedzinowego TT POMOC

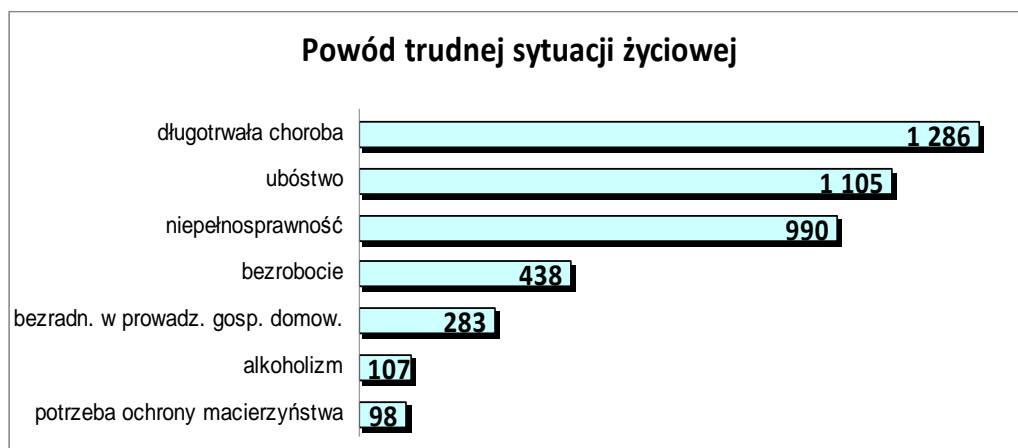
Największą grupą objętą wsparciem są rodziny z dziećmi. Stanowią bowiem 39,03% ogółu osób korzystających z pomocy w formie świadczeń.

2. Powody przyznania pomocy

Poniższa tabela przedstawia zdiagnozowane w roku 2017 r. dominujące trudności rodzin/osób, uzasadniające przyznanie pomocy.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
długotrwała choroba	1 286	1 868
ubóstwo	1 105	1 772
niepełnosprawność	990	1 449
bezrobocie	438	928
bezzradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	283	845
alkoholizm	107	150
potrzeba ochrony macierzyństwa	98	425

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03

W większości osób/rodzin korzystających z pomocy występuje jednocześnie wiele problemów, z powodu których wymagają wsparcia. W ciągu roku problemy osób/rodzin zmieniają się i w różnym czasie są wskazywane inne powody korzystania przez osobę/rodzinę z pomocy. Na początku roku osoba/rodzina może korzystać z pomocy z powodu np. bezrobocia, ale już później „podstawowym” problemem rodziny może być poważna choroba uniemożliwiająca podjęcie pracy.

Wobec złożoności problemów z jakimi borykają się osoby/rodziny korzystające z pomocy, często razem z ubóstwem występuje długotrwała choroba lub niepełnosprawność. W przypadku osób/rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej najczęściej mamy do czynienia z długotrwałą chorobą, ubóstwem i innymi towarzyszącymi problemami.

Praca z rodziną prowadzona była, oprócz wsparcia finansowego, w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń, zapobieganie izolacji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Ośrodek zapewnił wsparcie asystenta rodziny.

3. Pomoc w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Ośrodek realizuje zadania własne oraz zlecone, określone w ustawie o pomocy społecznej obejmujące przyznawanie i wypłacanie świadczeń:

- pieniężnych (zasiłki stałe, okresowe, celowe i celowe specjalne)
- niepieniężnych (opłacanie posiłku w szkołach dla dzieci oraz dla dorosłych w barach/catering dla osób dorosłych, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klientów, sprawianie pogrzebów).

Liczba osób korzystających z pomocy w formie świadczeń w latach 2015, 2016 i 2017

rok	świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach zadań własnych i zleconych		pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej -ogółem	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
2015	2 384	4 399	4 864	8 785
2016	2 266	4 025	4 426	8 002
2017	2 150	3 569	3 887	6 368

Wskaźnik interwencji socjalnej wynosił: w 2015r.-**7,43**, w 2016r.-**6,80%**, w 2017r. -**5,43%**

3.1. pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych

Zasiłek stały jest to świadczenie obligacyjne przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe.

Zasiłek okresowy - świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i przysługuje osobom i rodzinom bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe.

Zasiłek celowy - jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Specjalny zasiłek celowy - jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe.

Przyznanie ww. świadczeń wymaga przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego, celem ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób, czy rodzin i wydania decyzji administracyjnej.

W 2017 r. kryterium dochodowe, uprawniające do pomocy społecznej wynosiło 514 zł na osobę w rodzinie lub 634 zł dla osoby gospodarującej samotnie. Maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosiła 604 zł.

Pomoc w formie zasiłków stałych i okresowych

Rodzaj pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń	Średnia wartość świadczenia
Zasiłek stały	665	6 668	3 340 206	500,93
Zasiłek okresowy	631	1 888	616 248	326,40

Pomoc w formie zasiłków celowych

cel udzielonej pomocy	liczba świadczeń biorców	liczba świadczeń	kwota świadczeń	Średnia wartość świadczenia
zaspokojenie niezbędnych potrzeb	281	320	62 960,81	196,75
niezbędne naprawy (hydraulika, wymiana zamków do drzwi)	7	8	1 998,08	249,76
dopłata do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	10	11	2 800,05	254,55
dopłaty do zakupu: okularów, protez zębowych, środków opatrunkowych	45	49	11 701,20	238,80
bilety miesięczne; jednorazowe	8	12	1 641,00	136,75
środki higieny osobistej	205	234	44 635,50	190,75
zasiłki na wyrobienie dokumentów	6	6	184,98	30,83
koszty leczenia	570	1 509	270 186,45	179,05
opłata czynszu i woda	286	723	136 755,45	189,15
zakup odzieży i obuwia	566	700	144 375,00	174,26
opłata za energię elektryczną i gaz	728	2 621	523 308,86	199,66
zakup sprzętu gospodarstwa domowego i pościeli	88	103	39 835,25	386,75
opłata turnusu rehabilitacyjnego	8	10	3 900,00	365,42
kolonie i obozy dla dzieci	12	12	3 600,00	300,00
zakup opału	67	67	52 000,04	776,12
remont mieszkania	20	26	6 592,30	253,55
opłata za przedszkole, żłobek	3	6	1 161,84	193,64
wyposażenie szkolne dzieci	9	10	2 525,60	252,56
inne (środki czystościowe , dezynsekcja, przewodniczki , zakup mebli, grzejniki, butla gazowa, bojler,)	437	659	158 766,28	240,92
zasiłki celowe ŁĄCZNIE	X	X	1 405 968	X
sprawienie pogrzebu	28	28	73 489,84	2 624,64

3.2. program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Zadanie realizowane na podstawie:

- uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego planu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, zgodnie z którą pomoc w zakresie dożywiania przysługuje, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego (na realizację Programu gmina może otrzymać dotację jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40%),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i uchwały Nr XXXVII/843/2004 Rady m.st. Warszawy z 16.09.2004 r. ze zmianami jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie jest wyższy niż 150% kryterium dochodowego.

Rodzaj pomocy	liczba osób, którym przyznano świadczenie	wartość świadczeń
Posiłek dla dzieci (obiady w szkole, żywienie w żłobkach, przedszkolach)	554	389 833
Posiłek dla dorosłych obiady	308	457 268
Zasiłki na zakup żywności	723	501 400
Paczki żywnościowe	300	30 000
RAZEM		1 378 501
<i>w tym: dotacja z budżetu państwa</i>		<i>580 300</i>

4. Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu wdrożenie rozwiązań społecznych, jak również pomoc indywidualną, która umożliwia przywrócenie rodzinom/osobom ich naturalnej zdolności do samodzielnego zaspokajania swoich potrzeb.

Pracownik socjalny w ramach pracy socjalnej wykonuje czynności administracyjne niezbędne do wydania decyzji przyznającej świadczenia, które wiążą się z przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu pobytu rodziny/osoby, zgromadzeniem dokumentów niezbędnych do przyznania konkretnego świadczenia i przygotowania właściwej decyzji administracyjnej. Przeprowadza również wywiady środowiskowe u osób zobowiązanych do alimentacji. Wykonuje także szereg innych czynności związanych m.in. z ustaleniem indywidualnych okoliczności dotyczących klienta, które mają wpływ na formę, rodzaj i wysokość świadczenia, ustala zasady współpracy z klientem, która jest niezbędna do przyznania świadczenia, dokonuje zmian w planie pomocy w przypadku nie wywiązywania się klienta ze zobowiązań.

Ważnym narzędziem w rękach pracownika socjalnego jest praca socjalna prowadzona przy wykorzystaniu różnych metod wybranych przez pracownika socjalnego w wyniku pogłębionej diagnozy, dostosowanych do specyfiki odbiorców. Praca socjalna prowadzona jest przy wykorzystaniu między innymi: kontraktu socjalnego, projektu socjalnego, indywidualnych programów oraz innych narzędzi i instrumentów. Istotą działań pracownika socjalnego jest w szczególności udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie

rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania trudności w prawidłowym funkcjonowaniu osób i rodzin, w szczególności łagodzenie skutków ubóstwa, rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów poprzez pracę socjalną ze społecznością lokalną (organizowanie społeczności lokalnej), świadczeniem usług poradnictwa prawnego i psychologicznego.

W marcu 2017 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek rozpoczęły się działania, dotyczące rozdzielenia pracy socjalnej od postępowań administracyjnych. Określone zostały obszary wymaganych zmian organizacyjnych, ustalono zasady współpracy, podział zadań i czynności w obrębie działań objętych postępowaniami administracyjnymi i długofalową pracą socjalną, opracowano i wdrożono dokumentację niezbędną do prowadzenia pracy socjalnej. Wyodrębnione zostały stanowiska pracy pracowników socjalnych zajmujących się wyłącznie pracą socjalną.

Jedną z najczęściej stosowanych form pracy socjalnej jest kontrakt socjalny, który jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym, mającą na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Podstawą prawną realizacji kontraktu socjalnego jest art. 108 ustawy o pomocy społecznej.

Zawarcie kontraktu socjalnego jest poprzedzone pełnym rozpoznaniem i oceną sytuacji osoby ubiegającej się o pomoc. Prawidłowa diagnoza sytuacji życiowej klienta powinna składać się z określenia przyczyn problemu, ustalenia jego źródła, następnie racjonalnej oceny możliwości rodziny pozwalającej na rozwiązanie sytuacji problemowej jest to tzw. ustalenie „mocnych” stron klienta, określenia ograniczeń rodziny (np. psychologicznych) lub barier w środowisku powodujących utrudnienia bądź niemożność w rozwiązywaniu powstałej sytuacji.

W roku 2017 r. zawarto 163 kontrakty socjalne, którymi objęto 291 osób.

4.1. działania pracowników socjalnych

W 2017 r. pracownicy socjalni podejmowali i wykonywali w ramach pracy socjalnej działania, w szczególności, w zakresie:

- poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, prawnego, pomocy w pisaniu pism i odwołań do różnych instytucji, wydawanie skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach POPŻ, pośredniczeniu w sprawach dotyczących wyjaśniania sytuacji klientów, kierowaniu do organizacji i instytucji udzielających pomocy specjalistycznej, współpraca ze szkołami, instytucjami i innymi placówkami, - 2 663 osoby,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dotyczących rodzin zobowiązanych do alimentacji (art.103 ustawy o pomocy społecznej) – 388 osoby,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych o których mowa w art.107 ust. 1a dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, 500+ - 59 osób,

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dotyczących odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej – 138 osób,
- kompletowanie dokumentacji osób ubiegających się o umieszczenie w dps – 57 osób,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu wydania decyzji uprawniających do świadczeń opieki zdrowotnej – 286 osób,
- współpraca z Policją, Sądem, Prokuraturą – 295 osób.

Współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc na rzecz podopiecznych Ośrodka

W 2017 r. pracownicy Ośrodka współpracowali na rzecz klientów m.in. z następującymi instytucjami: Sądami, Policją, Biurem Rzecznika Praw Dziecka, Zakładem Gospodarowania Nieruchomościami, Administracjami Domów Mieszkaniowych, Wspólnotami Mieszkaniowymi, placówkami oświatowymi działającymi na terenie Dzielnicy Targówek, Ośrodkami Szkolno-Wychowawczymi z terenu całej Polski, placówkami ochrony zdrowia (przychodnie, szpitale, zakłady opiekuńczo – lecznicze, Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od alkoholu), Narodowym Funduszem Zdrowia, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Domami Dziecka, Hospicjum, Rzecznikiem Praw Pacjenta, Państwową Inspekcją Pracy, Warszawskim Biurem Edukacji, Ośrodkiem Wsparcia dla Kobiet z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży „Etecja”, Ośrodkami dla Ofiar Przemocy, Caritas, Stowarzyszeniem Lekarze Nadziei, Stowarzyszeniem Antidotum, Stowarzyszeniem „Pomoc Socjalna”, Schroniskiem Don Orione, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej.

Osoby zwalniane z Zakładów Karnych oraz Aresztów Śledczych były kierowane do Fundacji Sławek, gdzie zostały zapoznane z ofertą zajęć szkoleniowo-aktywizacyjnych.

Ośrodek współpracował również z organizacją Habitat for Humanity Poland w zakresie przeprowadzania remontów mieszkań dla rodzin korzystających z pomocy. Do programu zgłoszono 4 rodziny. W lokalach mają być przeprowadzone prace remontowe łazienek, kuchni, pokoi. Rodziny będą częściowo partycypować w kosztach. Wzajemna współpraca dotychczas polegała na udzieleniu pomocy technicznej, częściowym pozyskaniu materiałów wykończeniowych, organizacji grupy wolontariuszy do pomocy w mniej skomplikowanych pracach.

W celu poprawy rozwoju dzieci z rodzin mniej zamożnych, poprzez zmniejszenie różnic w zasobach materialnych pomiędzy nimi, a ich rówieśnikami, współpracowano z Fundacją Family for Family. Połączono 4 rodziny bardziej zamożne (Rodziny Wspierające) z rodzinami mniej zamożnymi (Rodzinami Wspieranymi), mającymi dzieci o kilka lat młodsze.

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym nawiązano współpracę z poszczególnymi instytucjami. Ośrodek wydawał skierowania po odbiór paczek m. in. do :

- Caritas przy parafii Św. Faustyny ul. Żuromińska 2,
- PKPS Magazyn Wsparcia Społecznego ul. Środkowa 14 i ul. Siedmiogrodzka 5,
- Bank Żywności SOS Stowarzyszenie Damy Radę ul. Garażowa 4,
- Bank Żywności SOS Mokotowskie Hospicjum Św. Krzyża ul. Mokotowska 14.

Program ma na celu wspierać rodziny w trudnych sytuacjach życiowych, szczególnie dotkniętych ubóstwem, niepełnosprawnością, wielodzietnością czy bezdomnością.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej wytypował 5 rodzin na posiłki do fundacji „Pomoc Potrzebującym” przy ul. Oliwskiej 5. Były to rodziny w bardzo trudnej sytuacji zdrowotnej i materialnej.

W ramach programu „Szlachetna paczka” Stowarzyszenie WIOSNA przygotowało pomoc rzeczową dla klientów Ośrodka.

Mierzalnymi efektami współpracy Ośrodka z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami w zakresie pomocy dla osób samotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych, starszych, dzieci i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych jest stała koordynacja wspólnych działań na rzecz poprawy warunków bytowych i jakości życia.

4.2. projekty socjalne

Pracownicy socjalni od kilku lat realizują projekty socjalne skierowane do grup społecznych o różnych sytuacjach życiowych i tym samym różnych potrzebach.

W 2017 r. realizowane były następujące projekty socjalne:

„PLUS 60 – NIE JESTEŚ SAM”

Grupa działa od października 2010 roku. Spotkania odbywają się raz w tygodniu w każdy poniedziałek w godz. 12.00- 14.00 w siedzibie Klubu Chatka Puchatka przy ul. Węgrowskiej 1/3. W spotkaniach uczestnicy średnio od 12 do 18 osób.

Grupa seniorów uczestniczy w dodatkowych zajęciach organizowanych przez Fundacje oraz Stowarzyszenia oferujące różne formy spędzania czasu wolnego między innymi ze Stowarzyszeniem „Ta Szansa” w ramach projektu „My Sąsiedzi”, seniorzy zwiedzili Cmentarz Żydowski na Bródnie, uczestniczyli w spotkaniach „Angielska Herbatka” celem spotkań było przybliżenie języka angielskiego poprzez konwersacje pod okiem nauczyciela i zachęcenie seniorów do nauki języka obcego. Raz w tygodniu Stowarzyszenie „Ta Szansa” umożliwia seniorom udział w zajęciach artystyczno- manualnych. Kontynuowane były zajęcia Nordic Walking pod okiem profesjonalnego instruktora cieszące się powodzeniem wśród seniorów.

W kwietniu 2017 r. zorganizowano spotkanie dające możliwość podtrzymania tradycji Świąt Wielkiej Nocy. Seniorzy przygotowali samodzielnie potrawy, co sprawiło im wiele radości i poczucia bycia potrzebnym.

W maju 2017 r. w ramach własnych środków Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował dla seniorów wycieczkę z przewodnikiem do Tomaszowa Mazowieckiego. Seniorzy zwiedzili ciekawe miejsca- Skansen Rzeki Pilicy, Groty Nadbużańskie, Zamek Króla Kazimierza Wielkiego w Inowłodziu, Bunkier w Konewkach, wysłuchali historii narodzin Bolesława Krzywoustego. W późnych godzinach popołudniowych powrócili do Warszawy.

W ramach integracji międzypokoleniowej w październiku 2017 r. zorganizowano spotkanie, w którym uczestniczyli seniorzy z grupy „Plus 60”, seniorzy z Domu Dziennego Pobytu mieszczącego się przy ul. Św. Wincentego 85 oraz dzieci z Przedszkola nr 120 w Warszawie. Podczas Spotkania przy ognisku i pieczonych kiełbaskach, botanik ze Stowarzyszenia „Ta Szansa” opowiadała uczestnikom o swojej ciekawej pracy, roślinach i ich właściwościach.

W listopadzie 2017 r. grupa Plus 60 wybrała się do kina na film Listy do M 3. Film bardzo spodobał się publiczności. W listopadzie seniorzy od kilku lat odwiedzają na cmentarzach warszawskich groby zmarłych kolegów.

Na koniec roku odbyło się spotkanie wigilijne, podczas którego seniorzy złożyli sobie życzenia Świąteczne i Noworoczne.

Uczestnictwo w spotkaniach „Plus 60-Nie Jesteś Sam” daje osobom starszym możliwość poznania ciekawych ludzi, dyskusji na interesujące tematy, kształtowania swoich poglądów, zainteresowania się tematyką pomocy dla potrzebujących, wpływa pozytywnie na rozwój emocjonalny i duchowy, sprawiając, że uczestnicy czują się potrzebni i zaopiekowani. Spotkania w grupie Plus 60 są motywacją do aktywności fizycznej, nawiązywania nowych znajomości, zadbania o własny wizerunek.

„Socjal-Med”

Projekt „Socjal-Med” działa od 2011 r. i realizowany jest przez pracowników socjalnych przy współpracy z kierownikami Przychodni oraz pielęgniarkami środowiskowymi. W ramach współpracy pracownicy wymieniają się informacjami o rodzinach lub osobach z terenu Targówka wymagających wsparcia lub pomocy środowiskowej. Uzyskiwane informacje były na bieżąco weryfikowane i podejmowano działania mające na celu udzielenie pomocy. W ramach projektu „Socjal-Med.” w 2017 roku poradnictwo dla pacjentów było realizowane na terenie trzech Samodzielnych Zespołów Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa Targówek przy ul. Radzywińskiej 101/103, ul. Tykocińskiej 34 oraz ul. Remiszewskiej 14. Dyżur były pełnione jeden raz w miesiącu, podczas których udzielano porad dla mieszkańców o działalności instytucji i placówkach udzielających pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny, osób niepełnosprawnych i bezrobotnych. Z oferowanej pomocy w 2017 roku skorzystało około 30 osób w przedziale wiekowym 30-70 lat.

W 2017 roku kontynuowana była współpraca ze studentami z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, którzy odbywali praktyki w Poradni przy ul. Radzywińskiej 101/103 i w ramach swoich zajęć zorganizowali cykl szkoleń dotyczących profilaktyki zdrowotnej dla uczestników „Grupy samopomocowej opiekunów dzieci niepełnosprawnych” oraz „Grupy samopomocowej 60+” działających przy Fili Nr 2 OPS Targówek. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców Targówka oraz zgodnie z życzeniami kierownictwa Przychodni, poradnictwo i spotkania będą kontynuowane w kolejnym roku.

Projekty socjalne prowadzone były również w formie grup samopomocowych. Jest to forma wsparcia, w której członkowie świadczą sobie różnego rodzaju pomoc, przekazują informacje, zazwyczaj nieprofesjonalnie. Członkowie grupy mają podobne problemy. Pomoc może przyjmować formę przekazywania ważnych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych.

Grupa wsparcia dla osób starszych „Jesień życia”

Założeniem powstania grupy była aktywizacja uczestników, zmniejszenie ich poczucia osamotnienia i izolacji, zwiększenie poczucia własnej wartości i podniesienie samooceny, zwiększenie umiejętności w zakresie radzenia sobie z problemami dnia codziennego oraz brakiem zrozumienia ze strony otoczenia, w tym najbliższej rodziny. Spotkania cieszą się coraz większą popularnością wśród seniorów - mieszkańców Bródna.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. odbyło się 18 spotkań. W ciągu roku organizowane były wyjścia do teatru i kina, wyjazd do Tomaszowa Mazowieckiego i okolic. W karnawale, na spotkanie seniorów zaproszono profesjonalny zespół muzyczny TRAVELLIG BEND, który przygotował interesujący koncert. W kwietniu seniorzy uczestniczyli w okolicznościowej imprezie - Podwórkowej Pisance. Jak co roku przed przerwą wakacyjną, seniorzy pożegnali się spotkaniem przy grillu, w którego organizację byli zaangażowani wszyscy uczestnicy. Z okazji Dnia Seniora grupa uczestniczyła w pierwszym Kongresie Senioralnym na Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej oraz po raz kolejny w festynie na terenie PGR Bródno. Seniorzy przysłuchiwali się występom artystów, bardzo chętnie włączali się w organizowane zajęcia ruchowe i taneczne. Wspólnie biesiadowali przy ciepłym poczęstunku. W grudniu uczestnicy brali udział w cyklicznej, lokalnej imprezie – Podwórkowa Gwiazdka, gdzie seniorzy mogli wykazać się zdolnościami manualnymi w tworzeniu świątecznych kartek, bombek, ozdób z masy solnej czy dekorowaniu pierników. Uroczystość uświetniło wspólne śpiewanie koled.

Dzięki spotkaniom seniorzy poszerzają krąg znajomych, co powoduje, że nie czują się samotni. Uczą się, jak aktywnie angażować się w działania na rzecz innych. Uczestnicy grupy brali również udział w konferencjach organizowanych przez Urząd Dzielnicy, na których zapoznali się z zagrożeniami, jakich mogą doświadczyć w codziennym życiu. Udział w spotkaniach daje im poczucie wspólnoty.

Grupa samopomocy dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością

Założeniem grupy jest integracja rodziców dzieci z niepełnosprawnością, wymiana doświadczeń, dzielenie się własnymi przeżyciami, wzajemne wspieranie się w radzeniu sobie z bieżącymi problemami, podnoszenie własnej samooceny i wartości.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. odbyło się 18 spotkań. Uczestniczy w niej systematycznie 8 pań, które wychowują łącznie 18 dzieci, w tym 10 niepełnosprawnych. Organizowane były wspólne wyjścia do kina, teatru, spotkania plenerowe np. powitanie wiosny oraz spotkania z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, Dzień Matki, Dzień Dziecka.

Rodzice często również korzystają z porad psychologa i pedagoga. Panie stanowią grupę doskonale znającą siebie nawzajem i swoje problemy. Chętnie wymieniają się informacjami, doświadczeniami i wzajemnie się wspierają. Są otwarte na problemy innych, tolerancyjne i wyrozumiałe dla siebie. Uczestniczki grupy zgodnie twierdzą, że dzięki spotkaniom grupy stały się silniejsze, bardziej pewne siebie, otwarte i mają większe poczucie bezpieczeństwa.

Grupa Samopomocowa dla Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych

Grupa Samopomocowa dla Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych została powołana w marcu 2014 roku. W 2017 roku spotkania odbywały się w pomieszczeniach Ośrodka „Chatka Puchatka” przy ul. Węgrowskiej 1/3 w każdą środę w godzinach 11.00-13.00. Odbyły się 43 spotkania grupy. W spotkaniach uczestniczyło średnio 12 osób. W ramach cyklicznych spotkań opiekunowie niepełnosprawnych dzieci brali udział w różnych formach aktywnego spędzania czasu: spacer, wyjścia do kina, teatru, muzeum. Dodatkowo Panie uczestniczyły w szkoleniu zorganizowanym przez studentki Uniwersytetu Medycznego z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wykładzie „Okres dojrzewania u dzieci i problemy wychowawcze”,

Matki dzieci niepełnosprawnych w trakcie spotkań dzielą się doświadczeniami, wymieniają się użytecznymi informacjami oraz pomagają sobie nawzajem. Nawiązały się też między nimi przyjaźnie. Liczba uczestniczących cały czas rośnie, co świadczy o zainteresowaniu tą formą pomocy, dlatego też planujemy dalej spotykać się w 2018 roku. Zajęcia ustalane są wspólnie z uczestnikami grupy samopomocowej opiekunów dzieci niepełnosprawnych.

„Dobry Rodzic – Dobry Start”

Rok 2017 był kolejnym rokiem, w którym Ośrodek realizował, w ramach Lokalnego Systemu Profilaktyki Krzywdzenia Małych Dzieci, program „Dobry Rodzic – Dobry Start”. Program realizowany jest z inicjatywy i przy ścisłej współpracy Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę. Celem programu jest ochrona dziecka już od okresu prenatalnego do 6 roku życia, zapobieganie krzywdzeniu najmłodszych dzieci i promowanie pozytywnego rodzicielstwa poprzez podnoszenie wiedzy i kompetencji rodzicielskich w opiece nad niemowlętami i małymi dziećmi. Skuteczny program profilaktyki krzywdzenia małych dzieci poprzez

wsparcie rodziców to dostarczenie im informacji: jak radzić sobie z trudnymi sytuacjami i gdzie szukać pomocy w takich sytuacjach. W ramach programu rodzice najmłodszych dzieci otrzymują materiały edukacyjne, dotyczące wychowania bez przemocy – ulotki i broszury informacyjne. Mogą także brać udział w warsztatach umiejętności wychowawczych (prowadzonych przez pracowników Działu Wsparcia Rodziny i Zespołu Pomocy Specjalistycznej oraz Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę) i innych formach wsparcia, które pozwoliły im opiekować się i wychowywać dzieci bez przemocy.

W 2017 r. pracownicy socjalni i specjaliści wypełnili ankiety, określające czynniki ryzyka wystąpienia przemocy wobec małego dziecka, część rodzin została objęta dodatkowym wsparciem pedagogicznym, psychologicznym i asystenta rodziny. Rodziny z małymi dziećmi otrzymują broszury i ulotki Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę na temat opieki i wychowania oraz prowadzonych szkoleń, konsultacji i warsztatów.

„Jesteśmy sobie potrzebni”

Odbiorcami projektu są seniorzy korzystający i aktywnie uczestniczący w zajęciach oferowanych przez Dom Dziennego Pobytu oraz dzieci w wieku 5 lat z Przedszkola Integracyjnego nr 120, Przedszkola nr 18 i Przedszkola nr 156 w Warszawie. Głównym celem projektu jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu seniorów - uczestników Domu Dziennego Pobytu. Celami szczegółowymi projektu są:

- umożliwienie osobom starszym, przebywającym w Domu Dziennego Pobytu budowania, wzmocnienia, odnowienia czy nawiązania kontaktów z dziećmi,
- spędzenie wolnego czasu w sposób ciekawy i korzystny dla osób w każdym wieku,
- niwelowanie uprzedzenia osób starszych do młodych pokoleń.

Projekt społeczny „Jesteśmy sobie potrzebni” ma na celu wspólne oddziaływanie na płaszczyźnie interpersonalnej poprzez spotkania o charakterze integracyjnym, w których głównym elementem było czytanie przez seniorów dla dzieci bajek i baśni, wspólne przygotowywanie ozdób choinkowych, wigilia i kolędownie, Dzień Babci i Dziadka, tj. przekazywanie dziedzictwa kulturowego. Czytanie bajek i baśni angażować ma w przeżywanie tekstu, nie tylko intelektualnie, ale również emocjonalnie, daje możliwość dostrzeżenia seniorom swoich problemów, swoich pozytywnych i negatywnych doświadczeń oraz możliwość podzielenia się swoimi spostrzeżeniami z małymi słuchaczami. Spotkania te miały sukces terapeutyczny dla czytających i słuchających. Spotkania osób starszych z przedszkolakami przy przygotowywaniu ozdób choinkowych pozwoliły podzielić się swoimi umiejętnościami, ciekawymi rozwiązaniami, a dzieciom na zbliżenie się do tej grupy wiekowej. Interakcje międzypokoleniowe dają możliwości dokonywania zmian w społecznej tożsamości dzieci i seniorów. Projekt socjalny „Jesteśmy sobie potrzebni” poprzez spotkanie wigilijne i wspólne kolędownie pozytywnie wpłynął na zmianę postrzegania przez dzieci osób starszych.

Program „Szkoła dla rodziców”

W ramach programu organizowane były warsztaty umiejętności wychowawczych, adresowane do rodziców, którzy mają trudności wychowawcze lub chcą podnieść i rozwijać swoje kompetencje rodzicielskie. Głównymi celami działań było wzmocnienie więzi i budowanie pozytywnych relacji pomiędzy dziećmi i rodzicami oraz promowania idei świadomego rodzicielstwa. W 2017 roku przeprowadzono 2 cykle zajęć (20 spotkań), w których uczestniczyło 22 rodziców. Na zakończenie spotkań warsztatowych każdy z uczestników wykorzystując wiedzę i umiejętności zdobyte podczas spotkań, przygotowuje plan wychowawczy i na tej podstawie otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu programu.

4.3. organizowanie i koordynacja wolontariatu

4 grudnia 2017 r. odbył się IX Dzielnicowy Dzień Wolontariusza. Uroczystość zorganizowana była przez Burmistrza Dzielnicy Targówek, Zespół Szkół nr 11 im. Piotra Wysockiego oraz Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek. Spotkanie odbywało się pod hasłem „Razem Czynimy Świat Lepszym” i połączone było z wręczeniem dyplomów z podziękowaniem dla wyróżnionych Wolontariuszy. W spotkaniu uczestniczyło ponad 100 Wolontariuszy ze szkół podstawowych i średnich. Gościem honorowym był Janusz Bukowski, założyciel Stowarzyszenia „Dać siebie innym”. Dzięki zaangażowaniu uczniów szkoły oraz wsparciu Pizza Hut Toruńska został zorganizowany poczęstunek. Ponadto na ten dzień, została wynajęta foto-budka. Uczestnicy mieli możliwość wspólnej zabawy przy tworzeniu dokumentacji fotograficznej upamiętniającej kolejny Dzielnicowy Dzień Wolontariusza. Wolontariuszom działającym na terenie Dzielnicy rozdano dyplomy i drobne upominki.

7 grudnia koordynatorzy wolontariatu uczestniczyli w Dniu Koordynatora Wolontariatu, organizowanym przez Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy. Podczas spotkania ogłaszano wyniki konkursów na pomysły akcji wolontarystycznych. Koordynatorzy wolontariatu mieli również możliwość dowiedzieć się jak funkcjonuje wolontariat w innych instytucjach.

Klub Wolontariatu działa w Ośrodku od 2004 r. W 2017 roku grupa 60 Wolontariuszy świadczyła bezpłatnie pomoc na rzecz osób potrzebujących oraz pomoc przy organizacji różnego rodzaju uroczystości.

Pomoc Wolontariuszy była świadczona w formie „pogotowia lekcyjnego”, w ramach którego prowadzono zajęcia mające na celu uzupełnienie wiedzy i wyrównanie braków. Wolontariusze uczyli również dzieci podstaw języka angielskiego.

Ponadto przez cały rok w czwartki w godzinach 16.30-19.00 w Filii Nr 2 przy ul. Stojanowskiej 12/14 prowadzone są zajęcia z języka polskiego dla cudzoziemców. Zajęcia dają możliwość lepszego poznania języka polskiego oraz nabycia umiejętności umożliwiających integrację na terenie Polski

Koordynacją pracy wolontariuszy zajmują się pracownicy socjalni, którzy utrzymują z nimi kontakt i przyjmują nowe zgłoszenia od osób chętnych do współpracy. Pozyskiwanie nowych wolontariuszy odbywa się poprzez spotkania w szkołach i na uczelniach.

Efektom działań wolontarystycznych jest poprawa wyników w nauce oraz poczucia bezpieczeństwa, gdyż dzieci w trudnych sytuacjach szkolnych mogą liczyć na wsparcie ze strony wolontariuszy. Dzięki postawie wolontariuszy, dzieci i młodzież uczą się odpowiedzialności, uczciwości i bezinteresowności. Zwiększająca się liczba dzieci i młodzieży oczekującej pomocy, świadczy o tym, że praca wolontariuszy jest doceniana i odnosi pożądane efekty.

VI. POMOC SPECJALISTYCZNA

1. Działania wspierające rodzinę

Podstawowym narzędziem działania systemu wspierania rodziny jest praca z rodziną. Jest ona ważna od momentu przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności oraz niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys, zagrażający dobru dziecka. Zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych reguluje ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Głównym kierunkiem działań OPS w pracy z rodziną w zakresie wspierania rodziny w środowisku były:

- wspomaganie rodziny w celu utrzymania stabilizacji poziomu życia i funkcjonowania rodziny,
- wspieranie rodziny, w której pojawiają się problemy opiekuńczo -wychowawcze,
- udzielania pomocy rodzinom, którym odebrano prawo opieki nad dziećmi w celu reintegracji rodziny.

Działania podejmowane w 2017 r. w ramach tego systemu zapewniły rodzinom taką pomoc, aby zminimalizować zagrożenia zabrania dziecka z rodziny lub zapewnić dziecku powrót do rodziny. Narzędziem działania na rzecz dziecka była praca z rodziną biologiczną, gdy w rodzinie miał miejsce poważny kryzys zagrażający dobru i bezpieczeństwu dziecka.

Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną ze względu na występujące problemy opiekuńcze z terenu dzielnicy dotyczyła **56 rodzin**, w tym 26 rodzin podjęto działania na rzecz powrotu **30 dzieci**, natomiast w 30 rodzinach rozeznana została sytuacja rodzinna, w których rodziny nie podjęły decyzji o współpracy z Ośrodkiem. W okresie sprawozdawczym na skutek prowadzonej intensywnej pracy socjalnej do środowiska rodzinnego powróciło **12 dzieci** z 7 rodzin.

W wielu środowiskach, gdy powrót dziecka do rodziny na stałe nie jest możliwy wówczas działania koncentrują się na uregulowaniu sytuacji prawnej dziecka.

1.1. asystent rodziny

Według stanu na dzień 31.12.2017 r. OPS zatrudniał 4 asystentów rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy, dofinansowanego w ramach Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2017.

W 2017 roku usługą asystenta rodziny objęto **46 rodzin**, w których przebywało **106 dzieci**, w tym: 23 rodziny pełne, z tego 3 rodziny cudzoziemców i 23 rodziny niepełne, z tego 4 rodziny stanowili samotni ojcowie i 19 rodzin to samotne matki. W okresie sprawozdawczym z 17 rodzinami zakończono współpracę:

- 6 rodzin pozytywnie zakończyło współpracę z asystentem rodziny z uwagi na osiągnięcie celu i zostały objęte monitoringiem,
- 7 rodzin wyłączono ze wsparcia asystenta rodziny ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę (3), brak efektów (1), zmianę metody pracy (3),
- 4 rodziny zakończyły współpracę z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania,

Dominującymi problemami rodzin, z którymi pracowali asystenci rodziny były: trudności opiekuńczo-wychowawcze, niska motywacja do podejmowania działań na rzecz zmiany sytuacji rodziny, samotne rodzicielstwo, nadużywanie alkoholu, współuzależnienia, zadłużenia komornicze, trudności w utrzymaniu stałej pracy, zaburzenia psychiczne

i emocjonalne, niepełnosprawność intelektualna, brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego oraz przemoc w rodzinie.

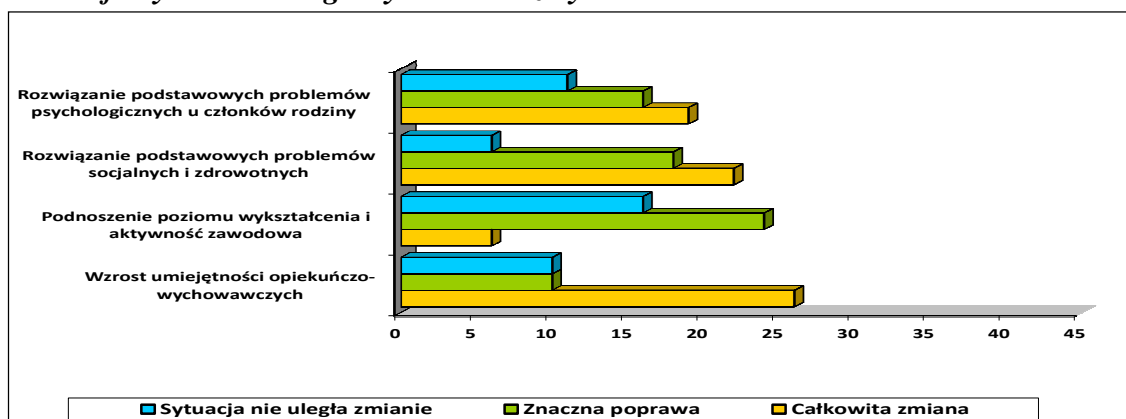
Rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny na wniosek pracownika socjalnego w oparciu o diagnozę sytuacji rodziny, opracowaną na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i za zgodą rodziny. Dwie rodziny zostały zobowiązane przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny.

Praca asystenta rodziny miała charakter kompleksowy w podejmowaniu działań zmierzających do poszukiwania rozwiązań u rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i trudnej sytuacji życiowej. Asystenci pracowali z rodzinami w oparciu o standard pracy z rodziną oferując profesjonalną pomoc w różnych obszarach życia, wykorzystując zasoby, umiejętności rodziny do usamodzielnienia się i pełnej reintegracji. W podnoszeniu jakości usług asystenci brali udział w superwizjach grupowych i szkoleniach z zakresu pracy z dzieckiem i rodziną.

Realizując zadania określone w ustawie praca asystentów ukierunkowana była na pomoc we wzmacnianiu i wzbudzeniu motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów i realizacji następujących celów:

- pomoc w odzyskiwaniu samodzielności życiowej rodziny poprzez wypełnianie podstawowych czynności związanych z funkcjonowaniem rodziny, takich jak załatwianie spraw w urzędach, placówkach służby zdrowia, placówkach edukacyjnych, planowanie i dokonywanie wydatków,
- opracowanie z członkami rodziny planu pracy na rzecz rodziny,
- edukacja w zakresie zachowania higieny, organizowania dnia codziennego, promowanie zdrowego stylu życia,
- zabezpieczenie potrzeb i interesów dziecka, poprawa relacji rodzinnych,
- pomoc we wdrażaniu do codziennych obowiązków wszystkich członków rodziny,
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych oraz do podjęcia leczenia z uzależnień,
- przeciwdziałanie patologiom mogącym powodować wykluczenie społeczne,
- zachęcanie rodzin do integracji ze środowiskiem lokalnym poprzez informowanie o imprezach, piknikach, wydarzeniach kulturalno – oświatowych.

Ocena efektywności usługi asystenta rodziny

Źródło: Opracowanie własne

Powyższy wykres przedstawia ocenę rezultatów osiągniętych w ramach realizacji usługi asysty w poszczególnych obszarach funkcjonowania rodzin objętych pomocą. Efektywność usługi została oceniona na podstawie informacji przekazanych o rodzinach podczas okresowej oceny sytuacji rodziny. Rezultaty ocenione były w stosunku do rodzin, w których usługa była realizowana w 2017 r., co najmniej przez okres 6 miesięcy. W ocenie asystentów rodziny, w 10 rodzinach objętych wsparciem nie dopuszczono do umieszczenia 12 dzieci w pieczy zastępczej.

Realizacja zadań asystenta rodziny prowadzona była głównie poprzez indywidualną pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania we współpracy z pracownikiem socjalnym, koordynatorem Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorami, dzielnicowymi, pedagogami szkół i pracownikami placówek edukacyjnych.

Dla rodzin korzystających z usługi asystenta rodziny prowadzone były również formy wsparcia grupowego:

Grupa samopomocy pn.: „Między Nami Rodzicami”

Głównym celem grupy było kształtowanie i nabywanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz aktywizacja społeczna rodzin. W ramach grupy samopomocy odbywały się spotkania rodzin m.in. przy grillowaniu, spotkaniach świątecznych, na których wykonywane były ozdoby metodą decoupage, udział w imprezach lokalnych, wspólne gry i zabawy na placach zabaw oraz zorganizowano wyjścia do obiektów kulturalno-rozrywkowych. W roku 2017 odbyło się 8 spotkań, w których uczestniczyły 23 osoby dorosłe oraz 40 dzieci.

Grupa samopomocy dla rodziców wychowujących dorastające dzieci pn.: „Między Słowami”

Grupa samopomocy została powołana dla rodziców dorastających dzieci, którzy podczas spotkań mają możliwość podzielić się własnymi doświadczeniami i otrzymać wzajemne wsparcie w problemach pojawiających się w wychowaniu nastoletnich dzieci. Na powyższe spotkania rodziców zostało zaplanowane tematyka dotycząca: rozumienia potrzeb dorastających dzieci, nauka mówienia o uczuciach własnych i dziecka, stawiania granic i radzenie sobie z „trudnymi” zachowaniami dziecka.

Pomimo rozpowszechnienia informacji o grupie w formie plakatów, ulotek i deklaracji rodzin o chęci uczestnictwa w powyższych spotkaniach, tylko jedna rodzina wzięła udział w spotkaniach. Z uwagi, iż rodziny korzystają z innych dostępnych form wsparcia w OPS powyższa grupa w 2018 r. zostaje włączona do grupy samopomocy „Między Nami Rodzicami”.

1.2. rodziny wspierające

Rodziny wspierające stanowią alternatywną formę wsparcia rodziców biologicznych w sprawowaniu opieki i wychowaniu dzieci. Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mają one za zadanie wspierać (przy współpracy z asystentem rodziny) rodzinę przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Funkcję tę można powierzyć osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

W 2017 roku OPS aktywnie poszukiwał kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej angażując w ten proces asystentów rodziny.

W wyniku podjętych działań w 2017 r. z 6 rodzinami wspierającymi podpisano umowy dotyczące realizowania tej formy wsparcia dla 6 rodzin, w których wychowuje się **13 dzieci**.

Ponadto w grudniu 2017 r. zorganizowano spotkanie integracyjno - szkoleniowe dla rodzin wspierających oraz udało się pozyskać deklarację kolejnych dwóch rodzin na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

Współpraca między rodzinami daje niepowtarzalną możliwość dzielenia się doświadczeniem i ukazywania praktycznych metod rozwiązywania problemów. Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przezwyciężeniu trudności w rodzinie wspieranej. Formy takiej pomocy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między rodzinami i zależą od ich pomysłowości i inicjatywy. Dotyczyć mogą doradztwa w stosowaniu określonych metod wychowywania dzieci, organizacji czasu rodziny, a także racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami. Przy współpracy z asystentem rodziny, rodzina wspierająca może pomóc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, a także w kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

1.3. działania na rzecz dzieci i młodzieży

W ramach wsparcia dzieci i młodzieży, którzy wychowują się w środowiskach dysfunkcyjnych w 2017 r. realizowano dwa programy pn. „Chatka Puchatka” przy ul. Węgrowskiej 1/3 oraz „Świetlik” w pomieszczeniach OPS przy ul. Krasnobrodzkiej 11, które funkcjonowały przez pięć dni w tygodniu, w godzinach popołudniowych. W programach udział wzięło 106 uczestników.

Specjaliści z zakresu pracy z rodziną na podstawie rozeznanych potrzeb osób objętych pomocą opracowują i wdrażają autorskie programy oparte na tworzeniu i prowadzeniu grup wsparcia, jako dodatkowego sposobu na świadczenie bezpośredniego wsparcia rodzinie oraz przygotowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży. Prowadzenie działań integrujących i aktywizujących oraz organizowanie czasu wolnego odbywało się poprzez udziały dzieci i młodzieży w różnych formach zajęć, ukierunkowanych na wspomaganie w rozwijaniu umiejętności życiowych i społecznych. Działania oparto na promowaniu rozwiązań w zakresie wspierania i wzmacniania rodziny, poprzez zapewnienie im dostępu do specjalistów pracujących na rzecz rodzin.

W 2017 r. w ramach dwóch programów zrealizowano łącznie 12 projektów socjalnych dla dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło 106 osób w tym:

- 3 projekty miały na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym (Społeczność, Porusz umysłem, Akceptuję siebie i innych),
- 3 projekty dotyczyły tematyki zjawiska przemocy i agresji wśród rówieśników (Poszukiwacze oklasków, Podajmy sobie ręce i Zaczarowany świat),
- 4 projekty ukierunkowane były na zagospodarowanie czasu wolnego i rozwijaniu umiejętności społecznych (Bystra główka, Muzykoterapia, Magiczne zasady, Mały kucharz),
- 2 projekty w zakresie rozwijania uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży (Pomaluj mój świat, Warsztaty teatralne).

Podczas ferii zimowych i w okresie wakacyjnym w pomieszczeniach Ośrodka przy ul. Węgrowskiej 1/3 i ul. Krasnobrodzkiej 11 prowadzone były akcje: „Zima w mieście” i „Lato w mieście”, w których uczestniczyło 90 dzieci.

Z różnych form wsparcia korzystali również rodzice dzieci i młodzieży uczestniczących w programach m.in. w spotkaniach świątecznych „Wielkanoc 2017” – 46 rodzin, „Wigilia 2017”- 45 rodzin. Głównym celem oddziaływań było wzmocnienie więzi w rodzinach oraz edukacja rodziców na temat sposobu spędzania rodzinnych świąt przy wspólnym stole.

Pomoc rodzinom świadczona była również w formie poradnictwa specjalistycznego w zakresie wsparcia w problemach rodzinnych i wychowawczych.

Łącznie udzielono 398 porad dla 204 osób, w tym:

- psychologicznych - 180,
- poradnictwa rodzinnego - 218.

Poprzez realizację w OPS różnych form pracy z rodziną nastąpiła poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodzin. W rodzinach zamieszkałych na terenie dzielnicy i objętych pomocą społeczną obserwuje się tendencję wzrostową umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz poprawnych relacji rodzinnych, pomiędzy poszczególnymi jej członkami. Zaobserwowano również zmianę w rodzinach polegającą na zmniejszeniu poczucia osamotnienia, bezsilności wobec odrzucenia społecznego, zwiększenia zaufania do instytucji pomocowych oraz koncentracji tych rodzin na ich przyszłości.

1.4. poradnictwo specjalistyczne

Zdiagnozowane problemy w rodzinach pozwalają zaplanować działania, zapobiegające dalszemu pogłębianiu się niekorzystnych zjawisk. Znaczenia nabierają kroki podjęte przez pedagogów i psychologów przeciwdziałające dalszej marginalizacji i wykluczeniu, a także wspomagające ponowne włączenie się osób/rodzin do życia w społeczności lokalnej.

Pomoc w formie poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego i rodzinnego skierowana była przede wszystkim do rodzin znajdujących się w kryzysie oraz do rodzin niezaradnych życiowo, wykazujących potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów. Poradnictwo świadczone było przez dwóch konsultantów psychologów oraz dwóch specjalistów pracy z rodziną.

Specjalistyczną pomocą objęto 448 rodzin tj. 1 188 osób.

Z poradnictwa:

- psychologicznego skorzystało 260 rodzin, którym udzielono 1 439 konsultacji,
- pedagogicznego i rodzinnego skorzystało 157 rodzin, którym udzielono 1 068 porad,
- w sprawach ZUS udzielono 76 konsultacji -22 osobom. Spośród konsultowanych osób w zakresie prawa do emerytury jedna z osób nie ma uprawnień do świadczenia. Skompletowano i przygotowano 9 wniosków o przyznanie emerytury. ZUS pozytywnie rozpatrzył 6 wniosków o przyznanie świadczeń emerytalnych, natomiast 2 osoby, którym skompletowano i przygotowano wnioski oczekują na osiągnięcie wieku emerytalnego, 1 osoba oczekuje na obliczenie kapitału początkowego i rozpatrzenie wniosku. 10 osób jest w trakcie poszukiwania i kompletowania dokumentów.

Sąd Apelacyjny w bieżącym roku sprawozdawczym pozytywnie rozpatrzył apelację o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy, 1 z konsultowanych osób ubiegająca się o rentę nie ma wymaganych uprawnień. Wniosek o rentę rodzinną oczekuje na rozpatrzenie.

- w zakresie niepełnosprawności udzielono 20 konsultacji.

Równoległe ze świadczeniem poradnictwa indywidualnego w zakresie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego prowadzone były programy skierowane do rodzin mające na celu wsparcie kompetencji społecznych.

Rodziny uzyskały wiedzę i umiejętności z zakresu konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych związanych między innymi z realizacją ról partnerskich i rodzicielskich. Ponadto udział w programie przyczynił się do wzrostu poczucia sprawstwa i wiary we własne możliwości w zakresie samodzielnego przewycięzania problemów.

Program wzmożonego wsparcia pedagogicznego – to współpraca z rodzicami przejawiającymi trudności w sferze opiekuńczo- wychowawczej. Współpraca jest dobrowolna i opiera się na chęciach i aktywności rodziny w dążeniu do poprawy sytuacji.

Rozeznanie problemów, potrzeb rodziny, zasobów i barier ma na celu:

- opracowanie kierunku działań i planu pracy,
- dążenie do niwelowania braków w zakresie pełnienia funkcji rodziny,
- motywowanie rodziców do podejmowania działań na rzecz poprawy sytuacji materialno-bytowej, opiekuńczej, organizacji czasu, komunikacji w rodzinie, relacji rodzic-dziecko,
- wspomaganie rozwoju dziecka poprzez współpracę z instytucjami zajmującymi się dziećmi – żłobki, przedszkola, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, przychodnie,
- monitorowanie ogólnej sytuacji życiowej tych rodzin.

Wzmocnionym wsparciem pedagogicznym objęto 29 rodzin.

Rodziny, do których został wprowadzony specjalista pracy z rodziną przez pracownika socjalnego, nie zawsze przejawiają trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Te, u których zdiagnozowano problemy wymagające działań, a które nie są zainteresowane współpracą ze specjalistą pracy z rodziną, są monitorowane przez pracownika socjalnego, który przy okazji wejść w środowisko czy wizyt rodziny w Ośrodku prosi o udział w spotkaniu specjalistę pracy z rodziną, a ten w razie potrzeby nawiązuje kontakt z przedszkolem, szkołą, placówką opiekuńczo-wychowawczą. Rodziny, które kwalifikują się i wymagają wsparcia asystenta rodziny, przed podjęciem współpracy z asystentem są konsultowane (jedna lub kilka konsultacji) przez specjalistę pracy z rodziną, co pozwala ocenić faktyczną sytuację rodziny, wstępnie wskazać obszary do pracy oraz ocenić motywację i zaangażowanie rodziny.

W ramach współpracy przy realizacji programu „Dobry Rodzic Dobry Start” specjaliści pracy z rodziną konsultowali 84 rodziny z dziećmi w wieku 0 - 6 lat.

Program wzmożonego wsparcia psychologicznego - to regularne, trwające dłużej niż 6 miesięcy konsultacje psychologiczne mające na celu długofalowe i systematyczne wsparcie rodziny z nasilonymi problemami emocjonalnymi, spowodowanymi różnymi kryzysami. Celem spotkań jest poukładanie wszystkich emocji i poradzenie sobie w codziennym funkcjonowaniu, poprawa relacji z bliskimi i otoczeniem oraz podtrzymanie pozytywnych motywacji w dążeniu do celu.

To regularne trwające dłużej niż 3 miesiące spotkania, mające na celu systematyczne wsparcie osób i rodzin zgłaszających problemy przewlekłych kryzysów emocjonalnych, zaburzeń psychicznych, przemocy, problemów związanych z zaburzeniami otepiennymi, kryzysami rozwojowymi i sytuacyjnymi. Celem oddziaływań była zmiana w funkcjonowaniu, zmiana postaw, ustabilizowanie życia emocjonalnego, zmiany w relacjach interpersonalnych, wsparcie w rozwiązywaniu kryzysów i problemów życiowych.

Wzmocnionym wsparciem psychologicznym objęto 147 rodzin.

1.5. działania na rzecz osób doznających przemocy

Przemoc domowa jest wciąż tematem drażliwym w naszym społeczeństwie. Nie każdy jest w stanie się przyznać, że miała ona miejsce w ich domach. Wyróżnia się kilka form przemocy w rodzinie, jak np.: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną. Przemoc narusza podstawowe prawo każdego człowieka, prawo do życia w poczuciu bezpieczeństwa.

W przypadku przemocy tworzą się dwie role: ofiary i sprawcy, które mają wpływ na dalsze funkcjonowanie człowieka. Przemoc w rodzinie to każde celowe działanie lub brak działania, na przykład zaniedbywanie, które powodują krzywdę i cierpienie fizyczne albo psychiczne członka rodziny. Sprawca przemocy wykorzystuje przewagę nad ofiarą i narusza jej podstawowe prawa, takie jak godność, wolność i nietykalność cielesną. System pomocy społecznej dla rodzin w których dochodzi do przemocy ma szczególne znaczenie wśród instytucji publicznych związanych z realizacją zadań w ramach przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia obowiązek prowadzenia procedury Niebieskiej Karty.

Od maja 2017 roku pracownicy Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy pracowali w ramach pogłębionej pracy socjalnej. Pomocą zostało objętych 267 rodzin. Łącznie z zakresu pracy socjalnej odbyło się 788 działań. W ramach działań rozszerzonej pracy socjalnej odbywały się m.in. poradnictwo, wsparcie, motywacja do realizacji założonych celów, kontrola i monitorowanie w środowisku w celu zatrzymania przemocy w rodzinie.

Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczności z początkiem września został uruchomiony punkt informacji, wsparcia i pomocy dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie. Punkt czynny był w każdą środę w godz. 16-18. W punkcie dyżury pełnili pracownicy Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy i w tym okresie udzielili poradnictwa i konsultacji 45 osobom z problemem przemocy.

W ramach zadań realizowanych przez pracowników Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy organizowane były, dla grup zawodowych zajmujących się przemocą w rodzinie, a w szczególności dla funkcjonariuszy Policji, pracowników socjalnych, bezpłatne warsztaty informacyjno - szkoleniowe na temat zjawiska przemocy w Dzielnicy Targówek, dostępnych form pomocy oraz procedury Niebieskiej Karty. Warsztaty miały na celu przybliżenie problemu przemocy w Dzielnicy Targówek, rozszerzenie współpracy interdyscyplinarnej oraz pogłębienie wiadomości na temat procedury Niebieskiej Karty. Odbyły się 4 takie spotkania.

Pracownicy Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy uczestniczyli w sześciu konferencjach, jedenastu szkoleniach i siedmiu seminariach organizowanych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.6. obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Targówek.

Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Ośrodek zobowiązany jest do zapewnienia obsługi organizacyjno - technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Dzielnicy Targówek. W związku z tym prace związane z realizacją zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w zdecydowanej większości wykonywane są przez pracowników Ośrodka. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi ośmiu pracowników reprezentujących Ośrodek (w tym: dwóch pracowników z Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy) oraz jeden pracownik reprezentujący KRPA Zespół Targówek .

Z procedurą Niebieskiej Karty nierozdzielnie związana jest działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych. Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów

reprezentujących różne dziedziny, współpracujących ze sobą w celu budowania lokalnego systemu wsparcia dla rodziny zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz zsynchronizowania i wypracowania standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych, pracujących i zajmujących się problematyką przemocy.

Dokumentem wszczynającym procedurę i stwierdzającym podejrzenie występowania przemocy domowej jest formularz „Niebieska Karta - A”, który wypełniany jest zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przez przedstawicieli ośrodka pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Realizując wytyczne przyjęto i zarejestrowano 285 Niebieskich Kart, w których wdrożono procedurę i przekazano do Zespołu Interdyscyplinarnego. Niebieskie Karty w 37 przypadkach założyli pracownicy socjalni, w 212 przypadkach Policja, w 19 placówki oświatowe, w 14 przypadkach KRPA Zespół Targówek, a w 3 przypadkach Służba Zdrowia. Pracownicy socjalni Ośrodka uczestniczyli w 479 spotkaniach Grup Roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny.

W ramach obsługi administracyjno-biurowej wysłano 107 zaproszeń do ofiar przemocy i 77 wezwań do osób stosujących przemoc. Nawiązując korespondencję z Sądem, Policją, organami ścigania i innymi instytucjami przyjęto i wysłano łącznie 910 pism.

2. Pomoc osobom bezrobotnym.

2.1. działania na rzecz osób bezrobotnych

Pomoc w skutecznym poruszaniu się po rynku pracy dla mieszkańców Dzielnicy Targówek jest realizowana przez Zespół Aktywności Zawodowej i Społecznej. Wsparcie adresowane jest do wszystkich poszukujących pracy mieszkańców Dzielnicy, zarówno do bezrobotnych, jak i osób zatrudnionych zainteresowanych zmianą pracy czy szukających dodatkowego dochodu. Z pomocy pracowników Zespołu korzystali świadczeniobiorcy Ośrodka oraz osoby nie korzystające ze świadczeń.

Pracownicy Zespołu prowadzili kompleksowe zajęcia w formie indywidualnej i grupowej, których celem było nabycie umiejętności poszukiwania, uzyskiwania i utrzymywania się w zatrudnieniu.

Osoby poszukujące pracy miały możliwość korzystania z ofert prasowych, telefonu i faksu. Do dyspozycji korzystających były komputery z dostępem do Internetu, pomocne przy wyszukiwaniu ofert pracy, elektronicznej komunikacji z pracodawcą oraz przy tworzeniu bądź modyfikacji aplikacji zawodowych. Zespół udostępnia również sprzęt biurowy typu drukarka, xero, skaner itp.

W roku 2017 udzielono ogółem 3 605 konsultacji, 427 osobom, w tym 150 osób to osoby korzystające ze świadczeń pieniężnych Ośrodka.

Z indywidualnego poradnictwa w zakresie zwiększenia skuteczności poruszania się po rynku pracy w roku 2017 skorzystało 427 osób. Porady indywidualne najczęściej dotyczyły:

- pomocy w tworzeniu lub korekcie aplikacji zawodowych,
- analizy posiadanego potencjału,
- doskonalenia sztuki autoprezentacji,
- pomocy w obsłudze komputera.

Pracownicy Zespołu realizowali również warsztatowe formy pomocy, które wyposażały zainteresowanych w wiedzę i umiejętności swobodnego poruszania się po rynku pracy. W czasie zajęć wykorzystywano różnorodne metody szkoleniowe - indywidualne prezentacje, dyskusje w grupie, "burza mózgów", granie ról, ćwiczenia w parach, metody symulacyjne z użyciem kamery. Dobór treści, formy i czasu trwania zajęć uzależniony był od oczekiwań i dostosowany do możliwości uczestniczących w nich osób. Przykładowa tematyka prowadzonych zajęć grupowych:

- automotywacja i rola pozytywnego myślenia w procesie poszukiwania pracy,
- bilans posiadanego potencjału – określenie mocnych i słabych stron, umiejętności, zalet, wartości i posiadanych predyspozycji zawodowych,
- tworzenie aplikacji zawodowych – poznawanie standardów obowiązujących w pisaniu życiorysu zawodowego oraz listu motywacyjnego,
- autoprezentacja – zasady poprawnej komunikacji i autoprezentacji, znaczenia pierwszego wrażenia, mowy ciała,
- techniki i metody rekrutacji – typowe sposoby selekcji kandydatów, nowe trendy w tym zakresie,
- umiejętność stwarzania pozytywnego kontaktu z pracodawcą i prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej – próba przygotowania odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania w czasie rozmowy,
- sposoby poszukiwania pracy poprzez omówienie najbardziej skutecznych metod poruszania się po obecnym rynku pracy,
- poznawanie zasad asertywności i jej znaczenia w sferze prywatnej i zawodowej,
- komputer jako narzędzie w poruszaniu się po rynku pracy.

W zajęciach grupowych w roku 2017 uczestniczyło 199 osób.

Pracownicy Zespołu na bieżąco monitorują sytuację na rynku pracy oraz dokonują analiz, które cyklicznie są przekazywane do Urzędu Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy.

W porozumieniu z Urzędem Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy w roku 2017 kontynuowano współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi na Targówku w ramach projektu „Do pracy, gotowi, start!”. Przedsięwzięcie jest adresowane do grupy debiutującej na rynku pracy i ma na celu podniesienie skuteczności podejmowanych działań na tym polu. Nabycie umiejętności poruszania się po rynku pracy odbywa się poprzez pracę na zasobach (poznanie mocnych stron, określenie umiejętności, preferencji zawodowych, zainteresowań) i umożliwiała naukę efektywnej autoprezentacji. W powyższych zajęciach w roku 2017 uczestniczyło 150 uczniów.

W ramach współpracy z Mazowiecką Wojewódzką Komendą Ochotniczych Hufców Pracy w roku 2017 w siedzibie Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej odbyło się 5 Mobilnych Kiermaszów Pracy „Znajdź pracę z OHP” oraz 2 Wakacyjne Giełdy Pracy dla Młodzieży – Lato 2017. Mazowiecka Wojewódzka Komenda OHP prezentowała także swoją ofertę podczas X Targów Pracy.

W marcu pracownicy Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej we współpracy z Bródnowskim Stowarzyszeniem Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "Pomost" przeprowadzili grupowe zajęcia aktywizacyjne dla 23 uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

W marcu 2017 r. przeprowadzono ponadto grupowe zajęcia aktywizacyjne dla 15 klientów OPS zainteresowanych uczestnictwem w Programie Aktywizacja i Integracja.

W roku 2017 pracownicy Zespołu aktywnie uczestniczyli w weryfikacji projektów w ramach Budżetu Partycypacyjnego (weryfikacja ogólna, szczegółowa, spotkania z mieszkańcami, udział w posiedzeniach Zespołu ds. Budżetu Partycypacyjnego). W wyniku głosowania mieszkańców Dzielnicy jeden z projektów będzie realizowany we współpracy z OPS w roku 2018.

W listopadzie w Urzędzie Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy odbyła się X edycja Targów Pracy, w których uczestniczyło 38 wystawców z branży: handlowej, usługowej, ubezpieczeniowej i innych. W organizacji Targów aktywnie uczestniczyli pracownicy Zespołu. Targi stanowiły okazję do zapoznania się z kilkuset ofertami pracy i ofertami szkoleniowymi, uzyskania informacji o dofinansowaniu realizacji projektów unijnych, konsultacji z doradcą zawodowym, psychologiem i prawnikiem. Podczas Targów odbyły się także 2 warsztaty dotyczące wspierania postaw przedsiębiorczych.

Osoby korzystające ze wsparcia Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej.

Dane za okres styczeń - grudzień 2017 r.

	I kw	II kw	III kw	IV kw	OGÓLEM
WIZYTY OSÓB BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY	1101	850	920	734	3605
w tym kobiet	364	293	367	242	1266
w tym PORADY INDYWIDUALNE	110	115	109	93	427
w tym kobiet	56	53	60	45	214
ZAJĘCIA GRUPOWE	96	25	60	18	199
w tym kobiet	46	25	28	13	112

2.2. prace społecznie użyteczne

Istotnym działaniem na rzecz osób bezrobotnych był realizowany od marca do października 2017 r., **Program Aktywizacja i Integracja**. Program funkcjonuje w oparciu o zapisy Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pod względem merytorycznym – organizacyjnym za realizację Programu na terenie Dzielnicy Targówek byli odpowiedzialni pracownicy Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej.

Program Aktywizacja i Integracja jest skierowany do osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Urzędzie Pracy i zakwalifikowanych do III profilu pomocy (najbardziej oddalonych od rynku pracy), korzystających jednocześnie ze wsparcia Ośrodka. Program ma na celu przygotowanie długotrwale bezrobotnego klienta do powrotu do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

W ramach Programu realizowane były zajęcia grupowe o charakterze warsztatowym oraz indywidualne poradnictwo z zakresu reintegracji społecznej, w łącznym wymiarze 10 godzin tygodniowo dla każdego uczestnika. Ogółem zrealizowano 144 godziny zajęć grupowych oraz 116 godzin poradnictwa indywidualnego.

W ramach aktywizacji zawodowej uczestnicy Programu wykonywali prace społecznie użyteczne w wymiarze nie większym niż 10 godzin tygodniowo (40 godz. miesięcznie). Prace realizowane były na potrzeby Biblioteki Publicznej, na stanowisku pracownik gospodarczy, za którą uczestnicy otrzymywali świadczenie z Ośrodka w wysokości 8,10 zł za godzinę, w tym 4,86 zł refundacja Urzędu Pracy, 3,24 zł z budżetu m.st. Warszawy. We wspomnianym okresie zrealizowano łącznie 889 godzin uczestnictwa w Pracach Społecznie Użytecznych.

W okresie od marca do października w Programie Aktywizacja i Integracja uczestniczyło 9 klientów Ośrodka, z czego 6 osób ukończyło realizację, a 2 osoby porzuciły uczestnictwo. W związku z realizacją Programu PAI w 2017 r. jedna osoba podjęła pracę.

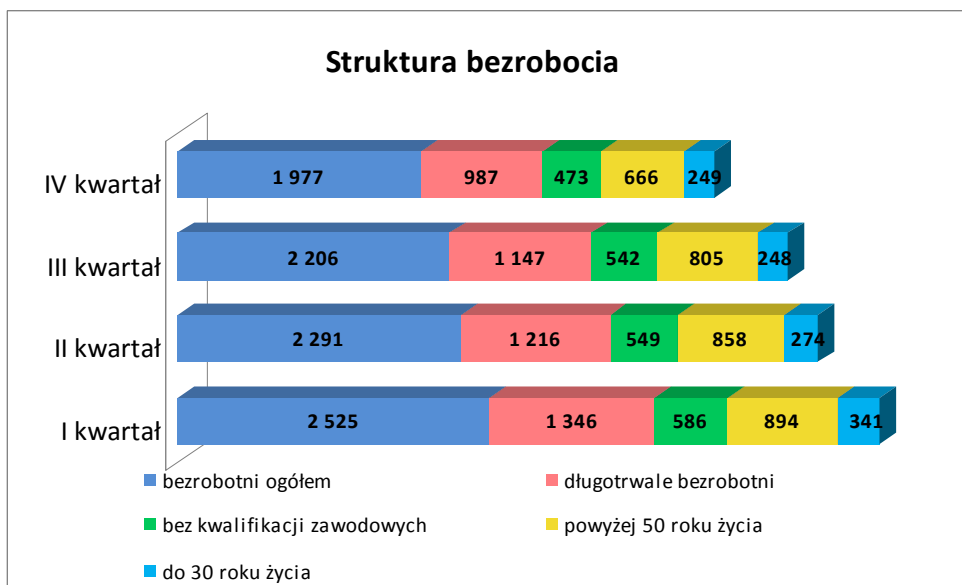
2.3. struktura bezrobocia

W 2017 roku średnia stopa bezrobocia w Dzielnicy Targówek wynosiła 3,39%. Bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili 84,22% ogółu zarejestrowanych w Urzędzie Pracy. Natomiast 15,78% bezrobotnych otrzymywało zasiłek dla bezrobotnych.

Struktura bezrobocia w Dzielnicy Targówek w 2017 r.

	I kw	II kw	III kw	IV kw
stopa bezrobocia	3,75%	3,47%	3,35%	3,01%
bezrobotni ogółem	2525	2291	2206	1977
w tym kobiet	1203	1084	1066	944
osoby z prawem do zasiłku	401	364	347	309
w tym kobiet	248	213	204	189
% osób z prawem do zasiłku	15,88%	15,89%	15,73%	15,63%
wybrane kategorie bezrobotnych				
do 30 roku życia	341	274	248	249
w tym kobiet	227	182	167	159
długotrwale bezrobotni (pow.12mies.)	1346	1216	1147	987
w tym kobiet	601	552	520	440
powyżej 50 roku życia	894	858	805	666
w tym kobiet	313	298	277	201
bez kwalifikacji zawodowych	586	549	542	473
w tym kobiet	326	295	302	259
bez doświadczenia zawodowego	317	271	251	252
w tym kobiet	156	132	123	119
niepełnosprawni	156	146	147	122
w tym kobiet	68	63	63	48
wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej	441	220	495	359
wykształcenie				
wyższe	578	518	502	486
policealne i średnie zawodowe	637	578	554	470
średnie ogólne	264	238	226	213
zasadnicze zawodowe	441	389	361	314
gimnazjalne i poniżej	605	568	563	494

Opracowanie –Marek Klunejko- Kierownik Zespołu Aktywności Zawodowej i Społecznej, na podstawie sprawozdań o rynku pracy

Liczba osób do 30 roku życia w odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych zmalała z 13,50% w I kwartale do 12,59% w IV kwartale. Również zmalała liczba osób powyżej 50 roku życia z 35,40% w I kwartale do 33,68% w IV kwartale. Wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupą były osoby długotrwale bezrobotne (pow. 12 mies.) i w IV kwartale 2017 r. stanowiły 49,92% ogółu bezrobotnych.

Stopa bezrobocia w Dzielnicy Targówek w latach 2014-2017 wykazuje tendencję spadkową. W 2017 r. obniżyła się w stosunku do roku 2014 o 2,51% i ukształtowała się na poziomie 3,39%

3. Pomoc osobom bezdomnym

Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania na rzecz osób bezdomnych przyjmuje definicję prawną zawartą w ustawie o pomocy społecznej, według której za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Pomoc osobom bezdomnym udzielana jest przy współpracy z działającymi na terenie dzielnicy 3 placówkami dającymi czasowe zakwaterowanie osobom bezdomnym. Są to: Schronisko Specjalistyczne dla Osób Bezdomnych z Niepełnosprawnością Ruchową przy ul. Lnianej 1 (schronisko to ma podpisaną umowę z m.st. Warszawa), Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Knyszyńskiej 1 oraz Zgromadzenia Zakonnego Sióstr Misjonarek Miłości przy ul. Poborzańskiej 33, prowadzony przez Siostry Misjonarki Miłości (placówka przeznaczona jest dla bezdomnych mężczyzn, wymagających opieki medycznej, schronienie jest pomocą tymczasową - udzielaną na czas rekonwalescencji).

W placówce Sióstr Misjonarek Miłości codziennie wydawane są obiady dla osób bezdomnych, a także suchy prowiant, można również skorzystać z łaźni (także kobiety w wyznaczony dzień - czwartki), wydawana jest czysta odzież.

Znaczna grupa osób bezdomnych przebywa na terenie ogródków działkowych. Największe skupiska osób bezdomnych występują na terenie ogródków działkowych: „Kolonja Dotrzyma” przy ul. Swojskiej, ROD „Gaj” i „Raj” przy ul. Janowieckiej, ogródków działkowych wzdłuż ulicy Bystrej oraz przy ul. Lewinowskiej, Pratulinińskiej, na terenie dawnych ogródków działkowych przy ul. Bardowskiego, ogródków działkowych przy ul. Odrowąża, przy ul. Malborskiej oraz na terenie Parku Bródnowskiego.

Osoby bezdomne zajmują również pustostany, które znajdują się na terenie całej Dzielnicy Targówek oraz opuszczone hale magazynowe, np. na tyłach ul. Radzymińskiej 116, przebywają też na klatkach schodowych w budynkach mieszkalnych (bloki) przy ul. Chodeckiej 1, 3, 6 lub 8 (zamiennie) oraz przy ul. Rembielińskiej. Są także osoby prowadzące włóczęgowski tryb życia, które stale przemieszczają się w obrębie Dzielnicy, nocują w przygodnych miejscach np. w piwnicach. Miejsca, w których przebywają osoby bezdomne są na bieżąco monitorowane przez pracowników socjalnych.

W 2017 r. z pomocy w formie świadczeń pieniężnych (zasilek stały, okresowy, celowy, opłacenia posiłków w barach, paczek żywnościowych) oraz wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, skorzystało łącznie 159 osób bezdomnych.

Celem realizacji świadczeń dla osób bezdomnych, pracownicy socjalni przeprowadzali wywiady środowiskowe i kompletowali dokumentację dotyczącą osoby bezdomnej i kierowali do właściwych, ze względu na miejsce zameldowania osoby bezdomnej, ośrodków pomocy społecznej na terenie całego kraju.

Poza pomocą materialną osoby bezdomne skorzystały z porad o charakterze informacyjnym oraz z porad specjalistów m.in. psychologa, pedagoga, prawnika. Wzorem lat ubiegłych kontynuowana była współpraca z funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej, a także z placówkami dla bezdomnych działającymi na terenie Targówka.

Mimo szeregu działań podejmowanych na rzecz osób bezdomnych zjawisko to nie maleje i utrzymuje się na poziomie podobnym do lat ubiegłych.

4. Pomoc udzielona cudzoziemcom

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany,
- mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego udzielana cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej finansowana jest ze środków na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2017 r. z różnych form pomocy skorzystało 25 rodzin oraz 2 osoby prowadzące samodzielne gospodarstwo domowe.

Status prawny	Kraj pochodzenia
zezwolenie na osiedlenie się	Rosja – 1 osoba Iran -1 osoba Ukraina – 2 rodziny
zezwolenia na pobyt stały	Ukraina – 6 rodzin Rosja – 1 rodzina Kongo/Chiny – 1 rodzina Czeczenia -1 rodzina
statusu uchodźcy	Afganistan – 1 rodzina
pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany	Rosja- 2 rodziny Gruzja – 2 rodziny Ukraina – 1 rodzina
ochrona uzupełniająca	Ukraina – 1 rodzina Rosja – 2 rodziny Czeczenia – 3 rodziny
prawo pobytu czasowego	Pakistan – 1 rodzina
ofiara handlu ludźmi	Ukraina -1 rodzina

Rodziny cudzoziemców korzystające z pomocy w większości utrzymują się z pracy dorywczej i zasiłków z pomocy społecznej. Problemem w znalezieniu pracy jest często bariera językowa oraz kulturowa. Większość klientów – cudzoziemców rozumie język polski i posługuje się nim w podstawowym zakresie. Dodatkowo w każdy czwartek, w ramach wolontariatu, na terenie Filii Nr 2 prowadzone są lekcje języka polskiego dla cudzoziemców.

5. Wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne, starsze, długotrwale chore to grupa osób, u których istotne obniżenie sprawności organizmu ogranicza lub wręcz uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

5.1. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomoc w formie usług opiekuńczych przeznaczona jest dla tych mieszkańców Dzielnicy Targówek, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni.

Usługi opiekuńcze to świadczenie niepieniężne z pomocy społecznej, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych. Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia osoby wymagającej pomocy, jej sytuacji rodzinnej i materialnej, sprawności psychofizycznej, jak również możliwości wsparcia i udzielenia pomocy ze strony rodziny i środowiska. W ramach usług opiekuńczych świadczone były usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz w zakresie rehabilitacji fizycznej.

Usługi opiekuńcze przyznawane są na podstawie art. 50 ustawy o pomocy społecznej. Zasady przyznawania pomocy w formie usług opiekuńczych, reguluje Uchwała Nr XXXVII/843/2004 Rady m.st. Warszawy z dnia 16 września 2004 roku (z późn. zm.).

Podstawą świadczenia wszystkich rodzajów usług były decyzje administracyjne określające: rodzaj, zakres usług, wymiar dzienny świadczonych usług, okres przez który mają być świadczone, wysokość oraz tryb pobierania odpłatności.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczone były przez firmę wyłonioną w drodze przetargu nieograniczonego tj. Agencję Służby Społecznej Kościelak sp. j. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych wynosił 17,10 zł.

RODZAJ USŁUG	Liczba osób	Liczba godzin	Kwota usług (w zł)
usługi opiekuńcze	292	53 554	915 773,40
specjalistyczne usługi opiekuńcze	82	14 867	254 225,60
usługi - ogółem	374	68 421	1 170 000,00

Podstawowy zakres usług opiekuńczych obejmował w szczególności:

- pomoc w zrobieniu zakupów, utrzymanie na bieżąco porządku i czystości w mieszkaniu, przygotowanie i podanie posiłku, utrzymanie kontaktu z lekarzem oraz realizacja recept, towarzyszenie podczas spacerów, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są osobom leżącym oraz wymagającym opieki specjalistycznej. Świadczone były głównie u osób: w stanie terminalnym, ze schorzeniami nowotworowymi, gościem przewlekle postępującym, chorobą Parkinsona, Alzheimera, dotkniętych trwałym inwalidztwem po wypadkach.

Decyzje przyznające usługi mają w swoim zakresie pielęgnację przeciwoleżynową, pomoc w załatwianiu potrzeb fizjologicznych, karmienie, karmienie przez sondę, mycie i kąpiel osoby leżącej, zmianę pampersów, pielęgnację przetok oraz inne czynności w zależności od sytuacji.

Realizacja usług, ze strony Ośrodka, na bieżąco była kontrolowana przez koordynatorów oraz pracowników socjalnych. Wszelkie sporne i konfliktowe sprawy wyjaśniane były na bieżąco w środowisku osoby zainteresowanej.

5.2. usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były w ramach zadań zleconych finansowanych ze środków Wojewody. Usługi realizowane były przez wyłonione w drodze przetargu - Bródnowskie Stowarzyszenie Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „POMOST”. Koszt jednej godziny usług od stycznia do marca wyniósł 18,50 zł, od kwietnia do grudnia 24,00 zł.

Zasady przyznawania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, reguluje rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. 189 z 2005 r. poz. 1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi świadczone były na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego rodzinnych wywiadów środowiskowych. W decyzji określono: miejsce i okres świadczenia usług, zakres świadczonej pomocy, czas wykonywania usług, wysokość i termin wnoszenia odpłatności oraz liczbę przyznanych godzin usług w miesiącu.

W roku 2017 r. usługami specjalistycznymi objętych było 76 osób, w tym: 59 osób z zaburzeniami psychicznymi, 16 osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz 15 osób z autyzmem. Zrealizowano 9 393 godziny usług na kwotę 209 757 zł.

Usługi specjalistyczne świadczone były, między innymi w zakresie: uczenia i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia poprzez kształtowanie umiejętności w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, prowadzenia treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, wsparcia psychologicznego, rozmów terapeutycznych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy w gospodarowaniu własnym budżetem, wspierania procesu leczenia, a w szczególności motywowania do kontynuowania leczenia i przyjmowania leków, rehabilitacji fizycznej, współpracy ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno – terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji podopiecznego, zapewnienia dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych.

Stałe wsparcie terapeuty w środowisku zamieszkania daje możliwość efektywnego wspierania i lepszego funkcjonowania poprzez budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorujących. W przypadku pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie oraz z dzieckiem autystycznym terapeuta realizuje zlecony przez lekarza program rewalidacyjny.

Nadzór nad realizacją usług specjalistycznych z ramienia Ośrodka sprawował pracownik socjalny, który kontrolował jakość świadczonych usług. Zaistniałe nieprawidłowości na bieżąco były omawiane i korygowane.

5.3. Dom Dziennego Pobytu

Dom Dziennego Pobytu jako placówka wsparcia dla osób starszych, funkcjonujący w strukturze OPS został utworzony uchwałą Nr XLI/546/98 Rady Gminy Targówek z dnia 15 czerwca 1998 r. Dom dysponuje 30 miejscami. Uczestnicy Domu od poniedziałku do piątku w godz. 8 – 16 korzystają ze wszystkich form wsparcia oferowanych przez placówkę.

Plan zajęć realizowany w Domu ustalany jest przez uczestników wraz z pracownikami Domu. Uczestnicy mają zapewniony w porze obiadowej, gorący posiłek.

Dla uczestników organizowane są między innymi następujące zajęcia: codzienny przegląd prasy dostarczanej przez jednego uczestnika w formie wolontariatu, wspólne oglądanie wybranych programów telewizyjnych oraz filmów, spacery krajoznawcze po okolicy, cykliczne spotkania tematyczne w Bibliotece Publicznej w Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy, stały kontakt z DK „Świt” – koncerty, wystawy, filmy, cykliczne koncerty w Urzędzie Dzielnicy Targówek, imprezy okolicznościowe – imieniny, Święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia, Dzień Seniora, Mikołajki, Święto Niepodległości, w okresie letnim częste korzystanie ze skweru ze świerkami przed oknami placówki, nordic – walking w Parku Bródnowskim i okolicy, rozmowy przy kawie i herbacie, zajęcia sportowo – rekreacyjne (gimnastyka z kijkami na siedząco, korzystanie z urządzeń do gimnastyki, codzienna gimnastyka rekreacyjna), współpraca z Fundacją „Hej, Koniku” – udział Uczestników w projekcie realizowanym przez Fundację pn. „Weekendowa Akademia Seniora” czy coroczne współorganizowanie Dzielnicowego Dnia Seniora.

Popularnością wśród Uczestników cieszą się zajęcia cykliczne: biblioterapia, zajęcia plastyczne, rysunek, malarstwo, rękodzieło, układanie puzzli, wspólne śpiewanie. W dalszym ciągu prowadzona jest kronika Domu.

W 2017 r. z zajęć organizowanych w Domu korzystało 41 osób. Uczestnicy to osoby o bardzo zróżnicowanej sprawności fizycznej i psychicznej oraz różnorodnej aktywności.

Od grudnia 2016 r. w ramach integracji międzypokoleniowej w Domu Dziennego Pobytu odbywają się spotkania z przedszkolakami z 3 placówek mieszczących się na Targówku: Przedszkole nr 18 mieszczące się przy ul. Bolivara 6, Przedszkole nr 113 „W Tęczowym Kręgu” mieszczące się przy ul. Krasiczyńskiej 4 oraz Przedszkole nr 120, mieszczące się przy ul. W. Tokarza 2.

W dniu 26 stycznia 2017 r. dzieci z przedszkola nr 120 przy ul. Tokarza 2 zorganizowały przedstawienie dla Seniorów z Domu Dziennego Pobytu z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka. Spotkania odbywają się w ramach integracji międzypokoleniowej. Dzieci zrobiły dla uczestników DDP zakładki do książek i został zorganizowany poczęstunek.

W styczniu Dom Dziennego Pobytu odwiedził zespół Dur–Moll. Artyści śpiewali piosenki z lat 20-tych, co bardzo pozytywnie wpłynęło na samopoczucie uczestników. Seniorzy tańczyli wspominając młode lata.

W lutym dzieci z Przedszkola przy ul. Bolivara 6 zorganizowały przedstawienie dla Seniorów z okazji Dnia Babci i Dziadka.

W marcu dzieci z Przedszkola nr 113 „W Słonecznym Kręgu” zaprezentowały w Domu Dziennego Pobytu piosenki z okazji Wielkanocy oraz wspólnie z Seniorami malowały farbami i robiły pisanki.

W kwietniu Seniorzy z Domu Dziennego Pobytu wraz z pracownikami zorganizowali wielkanocny poczęstunek. Swoją obecnością zaszczylił Przewodniczący Rady Dzielnicy Targówek. Również w kwietniu Seniorzy z Domu Dziennego Pobytu odwiedzili dzieci z Przedszkola Integracyjnego nr 120. Pracownicy Przedszkola animowali zajęcia. Seniorzy wraz z dziećmi wspierali się w naklejaniu ozdób, malowaniu pisanek oraz robieniu ozdobnych koszyczków wielkanocnych.

W maju grupa 52 seniorów z Domu Dziennego Pobytu oraz uczestnicy grup samopomocowych tj. „60+. Nie jesteś sam.” i „Jesień życia”, wybrali się na jednodniową wycieczkę do Tomaszowa Mazowieckiego. Zwiedzanie rozpoczęli od Skansenu Rzeki Pilicy, gdzie zgromadzone zostały eksponaty wydobyte z rzeki z okresu drugiej wojny światowej. Następnie udali się na zwiedzanie Grot Nagórzyckich.

W dniu 30 maja 2017 r. odbyło się uroczyste otwarcie ogródka przynależącego do Domu Dziennego Pobytu. Ogródek został wydzielony i ogrodzony przez Zakład Gospodarowania Nieruchomościami. Realizacja tego przedsięwzięcia była dla Seniorów wyrazem dostrzeżenia ich potrzeb i spełnienia oczekiwań.

W dniu 27 czerwca 2017 r. Seniorzy Domu Dziennego Pobytu wzięli udział w I Senioralnym Kongresie Obywatelskim zorganizowanym przez Fundację Pomocy Dzieciom i Niepełnosprawnym "Hej Koniku". W trakcie Kongresu odbyły się prelekcje oraz debata panelowa.

W ramach kampanii profilaktycznych funkcjonariusze Policji odwiedzili Dom Dziennego Pobytu, gdzie osobiście informowali o sposobach, którymi posługują się oszuści i uczulali osoby starsze, że w przypadku odebrania telefonu od osoby podającej się za krewnego, znajomego lub policjanta sugerujących przekazanie pieniędzy - TO OSZUSTWO! Ze spotkania Seniorzy dowiedzieli się także, że o takim zdarzeniu powinni poinformować osobę z rodziny lub zadzwonić na alarmowy numer Policji 112 lub 997.

We wrześniu zostały podpisane 3 porozumienia o współpracy z Przedszkolem Integracyjnym nr 120 mieszczącym się przy ul. Tokarza 6, Przedszkolem nr 18 mieszczącym się przy ul. Bolivara 6 oraz Przedszkolem nr 156 mieszczącym się przy ul. Żuromińskiej 2.

W ramach realizacji projektu socjalnego „Jesteśmy sobie potrzebni” w dniu 04.10.2017 r. odbyło się pierwsze spotkanie z przedszkolakami z Przedszkola nr 120 oraz z Panią Małgorzatą Ruszkowską, która opowiedziała dzieciom i Seniorom o roślinach dziko rosnących. Przewodnik został opłacony przez Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „TA SZANSA” w ramach programu „My Sąsiedzi” dofinansowanego ze środków m.st. Warszawy. Pani Małgorzata Ruszkowska opowiedziała dzieciom o rodzajach i właściwościach roślin ukrywających się w najbliższym otoczeniu. Spacer odbył się na terenie PGR Bródno. Dzieci i Seniorzy z zaciekawieniem słuchali o właściwościach leczniczych i smakowych mniszka lekarskiego czy krwawnika. W spotkaniu uczestniczyli także Seniorzy z grup wsparcia działających przy Ośrodku Pomocy Społecznej „60+. Nie jesteś sam” oraz „Jesień życia”.

Listopad obfitował w spotkania z okazji Dnia Niepodległości. W dniu 7 listopada 2017 r. dzieci z Przedszkola nr 18 mieszczącego się przy ul. Bolivara 6 wspólnie z Seniorami robiły kotyliony i śpiewały piosenki. 16 listopada 2017 r. Przedszkole nr 156 zorganizowało występ z okazji Święta Odzyskania Niepodległości. Wśród zaproszonych gości był wiceprzewodniczący Rady Dzielnicy Targówek, Przewodniczący Związku Kombatanów, major Wojska Polskiego oraz Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieci śpiewały patriotyczne pieśni.

Przed Świętami Bożego Narodzenia dzieci odwiedziły Seniorów z kartkami pełnymi ciepłych życzeń świątecznych – dodatkowo zaangażowały się w robienie kartek świątecznych dla swoich rodzin.

Spotkania pozytywnie wpływają na Seniorów, którzy ze wzruszeniem wspólnie z dziećmi pracują i stwarzają namiastkę rodziny.

5.4. kierowanie do ośrodków wsparcia oraz domów pomocy społecznej

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania przez rodzinę, osoby wymagające stałej, całodobowej opieki kierowane są do domów pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu.

W 2017 r. skompletowano 57 wniosków o umieszczenie w domach pomocy społecznej, w tym: w 4 sytuacjach skompletowano dokumentację i przekazano do innych ośrodków. Przeprowadzono 99 wywiadów środowiskowych dla innych ośrodków pod kątem odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej oraz 50 wywiadów środowiskowych pod kątem odpłatności dla klientów kierowanych z Dzielnicy Targówek.

W 2017 r. w domach pomocy społecznej umieszczonych zostało 14 osób, 26 osób oczekuje na miejsce.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystały z usług w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, świadczonych w Środowiskowym Domu „Na Targówku”. Dom jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. Skierowanie na pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy wydawane jest w formie decyzji administracyjnej, po uprzednim przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2017 r. skierowanych zostało 77 osób, które uczestniczyły w zajęciach dostosowanych do stanu zdrowia, sprawności psychofizycznej i szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, prowadzonych przez terapeutów.

5.5. poradnictwo, konsultacje

Specjaliści (pedagog, psycholog) oraz koordynator ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych udzielali osobom niepełnosprawnym i osobom starszym poradnictwa w zakresie prawnym, socjalnym, rehabilitacyjnym.

Pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych udzielono w szczególności w zakresie: możliwości uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności dla osób dorosłych i dzieci, wypełnienia wniosków do ZUS (emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinne, renty w drodze wyjątku, ustalenie kapitału początkowego) i do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Sądów, przygotowania odwołań od orzeczeń lekarza orzecznika oraz decyzji emerytalnych i rentowych ZUS, przygotowanie odwołań do sądu w sprawie odmowy przyznania emerytury, uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego, uzyskania dofinansowania do dostosowania mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych, uzyskania dofinansowania do zakupu różnego rodzaju sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego (łóżko ortopedyczne, wózek inwalidzki, protezy, pomocy w wypożyczeniu wózka inwalidzkiego, udzielenia informacji na temat uzyskania prawa do mieszkania dla osoby niepełnosprawnej, udzielenia informacji na temat umieszczenia w domu pomocy społecznej, skierowania do środowiskowego domu samopomocy, uzyskania możliwości pobytu w domu dziennego pobytu, możliwości skorzystania z turnusu rehabilitacyjnego.

W 2017 roku udzielono 82 porad, z których skorzystały 74 osoby. W zakresie poradnictwa w sprawach ZUS udzielono 39 konsultacji, poradnictwa w zakresie niepełnosprawności – 48 porad. 12 osób zwróciło się z prośbą o pomoc w uzyskaniu uprawnień do świadczeń ZUS (wnioski o emeryturę, świadczenie przedemerytalne, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rentę socjalną, rentę w drodze wyjątku, ustalenie kapitału początkowego, odwołanie od decyzji ZUS, sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, ustalanie miejsc przechowywania dokumentacji osobowo – płacowej i pozyskanie jej), dla 11 osób skompletowano dokumentację niezbędną do ubiegania się o świadczenie ZUS.

6. Działania na rzecz społeczności lokalnej

Organizowanie społeczności lokalnej jest metodą pracy socjalnej opierającą się na wdrażaniu aktywizujących form pracy w środowisku lokalnym. Jest to proces długofalowy, ukierunkowany na wzmacnianie mieszkańców, tworzenie sieci współpracy lokalnych struktur. Proces ten uruchamiany jest przez organizatora społeczności lokalnej, który następnie wspiera go, aż do momentu powstania odpowiednich struktur, które przejmą jego funkcję i zapewnią samostanowienie tej społeczności w myśl zasady od pomocy – do samopomocy.

6.1. Program „Organizowania Społeczności Lokalnej”

W 2017 r. kontynuowane były, rozpoczęte w latach ubiegłych działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy wraz z partnerami tj. Środowiskowym Domem Samopomocy „Na Targówku”, Strażą Miejską, Przedszkolem nr 18, Stowarzyszeniem POMOST, wolontariuszami z Gimnazjum nr 143 oraz z grupą mieszkańców z budynków u zbiegu ulic Św. Wincentego, Żuromińskiej i Bolívara o nazwie „Zjednoczone Pokolenia” zorganizował przedświąteczne spotkania w ramach realizowanego programu „Organizowania Społeczności Lokalnej”. Intencją organizatorów spotkań „Podwórkowa Pisanka” oraz „Podwórkowa Gwiazdka” było wsparcie realizacji działań w sposób organizacyjny i rzeczowy w celu stworzenia warunków do rozwoju wspólnot lokalnych oraz zachęcanie mieszkańców do włączania się w działania na rzecz swojego otoczenia.

Od stycznia do grudnia pracownicy Ośrodka brali udział w różnych animacjach mających na celu aktywizację i integrację społeczności lokalnej:

- w marcu „Partnerstwo na Targówku”, koordynowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, po raz trzeci zorganizowało spotkanie sąsiedzkie w ramach „Podwórkowej Pisanki 2017”. W programie sąsiedzkich spotkań przewidziano ciekawe animacje dla dzieci i dorosłych oraz warsztaty, które wprowadziły w nastrój Wielkanocy. Podczas kolejnego spotkania wspólnie wykonywano palmy, ozdabiano pisanki wielkanocne, puszczano ogromne bańki mydlane, malowano twarze dzieci oraz razem przygotowano poczęstunek. Zorganizowano także konkurs na wybór najpiękniej ozdobionego mazurka przygotowanego przez sąsiada oraz najciekawiej wysianą rzeżuchę lub owies. Zwycięzcy zostali obdarowani drobnymi nagrodami,
- w marcu odbyło się również dla mieszkańców Targówka Mieszkaniowego spotkanie z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych. Podczas imprezy uczestnicy mogli zapoznać się z dawnymi technikami dekorowania pisanek i przygotowywania ozdób świątecznych, zasadzić owies w ozdobnych doniczkach oraz przygotować stroiki. Imprezę uświetniły występy dzieci biorących udział w programach „Chatka Puchatka” i „Świetlik”. Spotkanie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem ze strony okolicznych mieszkańców,
- wspólnie ze Stowarzyszeniem Ta Szansa oraz harcerzami w kwietniu zorganizowano Grę Terenową na terenie Targówka Mieszkaniowego. Uczestnicy mieli do rozwiązania zadania związane z historią Dzielnicy oraz musieli się wykazać sprawnością, spostrzegawczością i pomysłowością. W zabawie uczestniczyły całe rodziny, jak i młodzież z naszego terenu,

- w maju pracownicy Ośrodka uczestniczyli w Dniu Sąsiada organizowanym przez Stowarzyszenie „Ta Szansa” Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa”. Spotkanie służyło integracji społeczności lokalnej i propagowaniu pomocy sąsiedzkiej,
- w czerwcowe piątki w godzinach 16-19 odbywały się animacje podwórkowe przed budynkiem przy ul. Węgrowskiej 1/3. Pracownicy Ośrodka wspólnie z partnerami: Stowarzyszeniem dla Rodzin i Stowarzyszeniem Ta Szansa zorganizowali cykliczne zajęcia dla mieszkańców. Zarówno dzieci jak i dorośli mieli okazje aktywnie i twórczo spędzić popołudnie,
- 14 czerwca 2017 r. odbyła się Podwórkowa Potańcówka zorganizowana przy współpracy z Fundacją Miejsce Kreatywne. W trakcie jej trwania uczestnicy pod okiem profesjonalnych tancerzy mieli możliwość nauczenia się tańczyć walca i polki przy przebojach dwudziestolecia międzywojennego,
- w sierpniu na zakończenie wakacji zorganizowano Piknik Integracyjny przed budynkiem przy ul. Węgrowskiej 1/3. Wspólnie z partnerami: Stowarzyszeniem dla Rodzin, Stowarzyszeniem Ta Szansa, Fundacją Miejsce Kreatywne, Policją i Strażą Miejską integrowaliśmy mieszkańców. Dodatkowo propagowano zdrowy sposób odżywiania oraz bezpiecznego i twórczego spędzania czasu.
Piknik cieszył się dużym zainteresowaniem, zwłaszcza mieszkańców. Głównymi odbiorcami organizowanej imprezy były dzieci, których obecność była bardzo liczna. Dla nich między innymi przygotowano było wiele atrakcji: gry i zabawy z nagrodami.
Piknik Integracyjny na trwałe wpisał się do kalendarza corocznych imprez organizowanych na terenie Dzielnicy Targówek,
- we wrześniu pracownicy Ośrodka wspólnie ze Stowarzyszeniem Mierz Wysoko zorganizowali animacje w Cafe Sąsiad, podczas których metodą decoupage mieszkańcy wykonywali numery swoich domów. Finałem animacji był zorganizowany 1 października wspólnie z ROTF i Domem Kultury Kadr - Jesienny Piknik Sąsiedzki,
- w grudniu Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Środowiskowym Domem Samopomocy „Na Targówku”, Strażą Miejską, Przedszkolem nr 18, Stowarzyszeniem POMOST zorganizował przedświąteczne spotkanie „Podwórkowa Gwiazdka” w ramach realizowanego programu „Organizowania Społeczności Lokalnej”.
Spotkanie odbyło się w specjalnie przygotowanych pomieszczeniach Środowiskowego Domu Samopomocy „Na Targówku”. Podczas spotkania uczestnicy pod kierunkiem Pań z Przedszkola Nr 18 przygotowywali ręcznie robione świąteczne upominki, ozdoby choinkowe, kartki świąteczne, elementy wystroju stołu. Dorośli i dzieci zdobili pierniczki, najbardziej świąteczne ciasteczka w całym roku. Dodatkowo każdy mógł zapakować wykonane przez siebie pierniczki i zabrać do domu. W bożonarodzeniowy nastrój wprowadzili wszystkich pracownicy socjalni zapraszając do wspólnego śpiewania kolęd, pastorałek i innych piosenek o tematyce świątecznej. Funkcjonariusze Straży Miejskiej uczyli jak udzielać pierwszej pomocy. W pomieszczeniach przy ul. Węgrowskiej 1/3 została również zorganizowana Podwórkowa Choinka. Współorganizatorami wydarzenia było Towarzystwo „Ta Szansa”, oraz „Stowarzyszenie dla Rodzin”. Celem spotkania była integracja mieszkańców w związku ze zbliżającymi się Świątami Bożego Narodzenia. W wydarzeniu wzięły udział dzieci z rodzin wymagających wsparcia oraz okoliczni

mieszkańcy. Spotkanie uświetnił poczęstunek, dzięki wsparciu rzeczowemu piekarni Putka oraz Spółdzielni Piekarsko-Ciastkarskiej.

W świąteczny nastrój wprowadziły zgromadzonych piękne świąteczne dekoracje przygotowane przez dzieci uczęszczające na zajęcia w Chatce, zimowa herbata oraz wspólne śpiewane kolęd przygotowanych na ten dzień. Nie zabrakło również wizyty Świętego Mikołaja, który miał dla wszystkich drobne upominki.

- **Dzień Seniora**

W dniach 6 - 7 października odbył się Dzielnicowy Dzień Seniora połączony z I Kongresem Zdrowotnym. Święto Seniorów zostało zorganizowane we współpracy z Fundacją Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnym. Pierwszy dzień obfitował w szereg wykładów i paneli tematycznych, które odbywały się w siedzibie Akademii Pedagogiki Specjalnej natomiast sobota to czas zabawy na terenie PGR Bródno.

6 października Seniorzy mogli wysłuchać wykładów pracowników naukowych: dr Katarzyny Ziomek - Michalak, dr Anny Kruk, dr inż. Katarzyny Kowalcze, dr. Andrzeja Michalskiego oraz mgr Karoliny Kruszewskiej. Podczas wykładów słuchacze dowiedzieli się o zasobach osobistych, możliwościach aktywizacji zawodowej, zasadach żywieniowych i zasadach opieki paliatywnej. Dr Michalski opowiadał o Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej udział w sesji tematycznej dotyczącej „Przemocy domowej a zdrowie Seniorów” wzięła Pani Katarzyna Gałazka - Grąbczewska – Kierownik Zespołu Wsparcia ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Prelegentami byli również Anna Chabiera przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich, Danuta Kuciewicz Naczelnik Wydziału ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Komisarz Roman Kulik.

7 października podczas plenerowego drugiego dnia Kongresu Edukacji Zdrowotnej został rozstrzygnięty konkurs fotograficzny „Targówek oczami Seniora” – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej Pani Alicja Witoszyńska wręczyła dyplomy oraz nagrody w formie biletów do kina DK Świt. Laureaci: 3 miejsce Pan Zbigniew Klimek; 2 miejsce Pani Monika Gliga, zwycięzcą został Pan Dariusz Pietras. Wyróżniony został także Klub Seniora Podgrodzie. Seniorzy bawili się przy muzyce, oglądali Kabaret Stare Dranie, brali udział w ćwiczeniach nordic walking. Życzenia złożył także Wiceprzewodniczący Rady Dzielniczy Targówek Pan Witold Harasim oraz Prezes Fundacji Pani Magdalena Bojarska. Dodatkową atrakcją było wspólne ozdabianie Drzewa życzeń.

6.2. Lokalny System Wsparcia

Od sierpnia 2015 r. do grudnia 2017 r. na terenie Targówka Mieszkaniowego realizowany był projekt "Lokalny System Wsparcia na Targówku Mieszkaniowym". Projekt dofinansowany jest ze środków m.st. Warszawy.

Projekt realizuje konsorcjum sześciu organizacji pozarządowych i parafii działającej na terenie Dzielniczy Targówek: Stowarzyszenie dla Rodzin, Fundacja „Cały Świat w Twojej Dłoni”, Rzymско-Katolicka Parafia Św. Marka Ewangelisty, Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, O.T.TRAD Szansa oraz Fundacja AVE.

Działania LSW obejmują obszar Targówka i realizowane są na rzecz jego mieszkańców, zagrożonych wykluczeniem społecznym – dzieci, młodzieży oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych wymagających wsparcia w pełnieniu swoich ról.

Mieszkańcy Targówka - podopieczni Ośrodka w ramach działań realizowanych w zakresie LSW, uczestniczą między innymi w programach:

- LSW dobry start, wspólna przyszłość - skierowany na aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz poprawienie funkcjonowania rodzin osób bezrobotnych z dziećmi 7-18 lat,
- My Targówek-fabryka nowych możliwości- skierowany do rodzin z dziećmi 1-6 lat, mający na celu budowanie lokalnego systemu wsparcia,
- Wsparcie w starcie - skierowany do młodzieży 16-26 lat zagrożonej wykluczeniem społecznym, która w ramach projektu może nabyć nowych umiejętności społecznych jak i zawodowych,
- Ta Szansa dla Rodzin- zajęcia integracyjne dla rodzin z dziećmi 0-6 lat,
- My Sąsiedzi - zajęcia integracyjne dla rodzin, osób niepełnosprawnych, seniorów i cudzoziemców. Uczestnicy korzystali również z innych oferowanych przez LSW zajęć, m.in. korepetycji, animacji podwórkowych, warsztatów „Multi - kulti”, weekendowych wycieczek.

W 2017 roku pracownicy Ośrodka uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez Teatr Rampa, który w ramach programu rewitalizacji staje się miejscem integrującym wszystkie instytucje, organizacje i osoby działające na rzecz mieszkańców. W ramach cyklicznych comiesięcznych spotkań uczestnicy wymieniają się informacjami dotyczącymi działań/ wydarzeń na terenie Targówka i ustalają wspólne działania na nadchodzące miesiące.

6.3. Wsparcie dla zadłużonych

Osoby korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, zajmujące lokale mieszkalne, wchodzące w skład zasobu mieszkaniowego m.st. Warszawy, posiadające zadłużenie z tytułu korzystania z tego lokalu i będące w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, są informowane przez pracowników socjalnych o możliwości odpracowania w/w zadłużenia. Zgodnie z „Dzielnicowym programem odpracowania zaległości czynszowych”, przyjętego uchwałą Nr 3189/2014 Zarządu Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy z dnia 9 września 2014 r., osoby posiadające zadłużenie czynszowe, po spełnieniu wymogów określonych w w/w uchwale, mogą starać się o odpracowanie długu.

W sytuacji zdiagnozowania zagrożenia eksmisją z powodu zadłużenia w opłatach za czynsz, pracownicy socjalni podejmowali różnego rodzaju działania motywacyjne i interwencyjne wobec podopiecznych. Przede wszystkim informowali zainteresowanych o możliwości zgłoszenia się do Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami, w celu ustalenia zasad i sposobu odpracowania zaległości czynszowych.

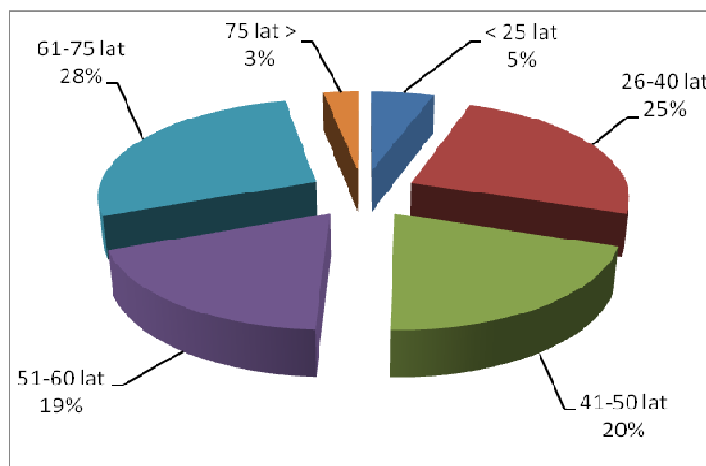
W 2017 r. z tej formy wsparcia skorzystało 21 osób objętych pomocą Ośrodka. Część z klientów nie mogła skorzystać z tej możliwości z uwagi na zbyt małe bądź zbyt duże zadłużenie, zły stan zdrowia, trudną sytuację rodzinną np. brak możliwości zapewnienia opieki nad dzieckiem, ciężę.

W 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy kontynuował podpisaną w 2014 r. umowę partnerską ze Stowarzyszeniem Centrum Informacji Społecznej CIS na realizację projektu „Wsparcie dla zadłużonych” w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

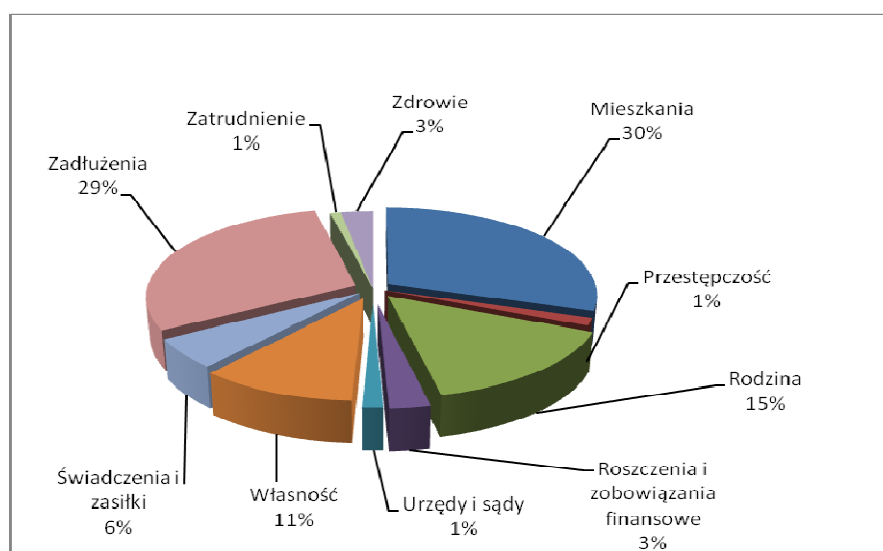
Pracownicy socjalni kierowali również osoby zainteresowane rozwiązaniem problemu zadłużenia do Punktu Porad Obywatelskich w Dzielnicy Targówek, który działa w Bibliotece Publicznej przy ul. Kuflewskiej 6 w czwartki w godzinach 10.00 – 14.00. Osoby chętne do skorzystania z porad wpisują się na listę w dniu dyżuru doradcy BPO, która jest udostępniana tuż przed rozpoczęciem dyżuru poradniczego.

W 2017 roku ogółem 168 osób skorzystało z 557 porad, z czego 122 klientów punktu to kobiety, a 46 - mężczyźni. Prawie jedna trzecia (52 osoby) to niepełnosprawni.

Poniższy wykres przedstawia strukturę klientów punktu poradniczego na Targówku wg wieku:

Kategorie problemów zgłaszanych w 2017 r. w punkcie poradniczym na Targówku

W 2017 r. roku wśród zgłaszanych problemów przeważały sprawy mieszkaniowe i sprawy dotyczące zadłużeń. Wśród mieszkaniowych można wyróżnić dwie dominujące kategorie problemów: braku mieszkania i pomocy na etapie składania wniosku o przyznanie lokalu z zasobów miejskich oraz problem utraty mieszkania lub eksmisji. Osobom, które utratą mieszkania są dopiero zagrożone można pomóc skuteczniej niż tym, które są już na etapie sprawy sądowej o eksmisję, gdyż w tym ostatnim przypadku pozostaje tylko staranie się o lokal socjalny.

Wśród spraw zadłużeń w 2017 roku bardzo częsty był temat upadłości konsumenckich. Udało się złożyć ogółem 12 wniosków. W 4 przypadkach postępowania upadłościowe są już w trakcie. Wśród spraw zadłużeń wiele dotyczyło także zadłużeń czynszowych. Wśród spraw rodzinnych przeważały sprawy dochodzenia alimentów, uzyskania rozwodów i opieki nad dziećmi.

6.4. *Zaloguj i Pomagaj – Warszawa dla Seniora*

Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuuje współpracę z Biurem Pomocy i Projektów Społecznych m.st. Warszawy oraz Stowarzyszeniem Q-rozwojowi w pilotażowym projekcie na rzecz potrzebujących osób starszych.

W projekcie uruchomiona została platforma internetowa, która była miejscem kontaktu wolontariuszy. Do zadań pracownika Ośrodka należy wprowadzanie na platformę informacji o potrzebujących osobach starszych, ustalanie spotkań i przeprowadzanie ankiet z wolontariuszami. Ośrodek podpisuje porozumienia o współpracy.

W 2017 r. koordynator ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych odbył 18 spotkań z kandydatami na Wolontariuszy. W dniu 9 maja 2017 r. odbyło się także spotkanie integrujące Wolontariuszy z Seniorami oraz Stowarzyszeniem Q-Rozwojowi. Seniorzy wymienili się numerami telefonów i chwalili współpracę z Wolontariuszami. Wolontariusze, którzy regularnie współpracują z Seniorami zostali wyróżnieni podziękowaniami. Sala została nieodpłatnie wypożyczona przez Urząd Dzielnicy Targówek.

14 grudnia 2017 r. odbyła się Konferencja "Wolontariat dla Seniora", podczas której Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymała dyplom z podziękowaniami za szczególny wkład w tworzenie systemu wolontariatu na rzecz Seniorów w Warszawie. Konferencja była zorganizowana na cześć Wolontariuszy, którzy współpracują z Seniorami i zyskują na tym obopólnie. Targówek mógł się poszczycić występowaniem 3 par Wolontariusz - Senior, którzy opowiadali o dobrych praktykach we współpracy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2017 podpisał 7 porozumień. Aktualnie współpracuje ze sobą 14 osób. Program pilotażowy trwa do 31.10.2018 r. W styczniu 2018 r. programem zostaną objęte kolejne 2 osoby, w tym jedna korzystająca z programu Z@opiekowani.

6.5. *Punkt Informacyjny dla rodzin osób z otępieniem i chorobą Alzheimera*

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi dla mieszkańców Dzielnicy Targówek Punkt Informacyjny dla rodzin osób z otępieniem i chorobą Alzheimera. W Punkcie można skorzystać z bezpłatnej pomocy specjalistów: psychologa, który udziela porad i konsultacji oraz pomocy w rozwiązywaniu trudności osobistych w opiece nad osobą chorą, starszego specjalisty pracy socjalnej - informacje na temat możliwości uzyskania pomocy dla osób z chorobami otępiennymi, w tym z chorobą Alzheimera oraz ich rodzinom i opiekunom oraz instruktora kulturalno-oświatowego - informacje na temat sposobów uaktywniania osoby chorej. Choroba Alzheimera w największym stopniu doświadcza chorego, ale pośrednio wpływa także na całe jego otoczenie. Na rodzinie i bliskich osoby z chorobą Alzheimera spoczywa bowiem opieka nad nim. Jedną z podstawowych zasad opieki nad osobą z chorobą Alzheimera jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i spokoju. W ramach działalności Punktu Informacyjnego pracownicy Ośrodka bezpłatnie udzielają informacji o pomocy medycznej, socjalnej, dostępności placówek pomocowych i specjalistycznych. Służą również wsparciem dla rodzin i opiekunów osób z chorobami otępiennymi, szczególnie z chorobą Alzheimera. Od kwietnia 2017 r. udzielono 10 porad, z których skorzystało 15 osób. Zostały udzielone informacje dotyczące placówek świadczących całodobową opiekę, codzienną pomoc w placówce typu dziennego, a także o sposobach pracy z osobą chorą i o konieczności podziału obowiązków pomiędzy innych członków rodziny.

6.6. Z@OPIEKOWANI - kompleksowe wsparcie osób niesamodzielnych w m.st. Warszawie

W 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do projektu realizowanego przez Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu m.st. Warszawy współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020. Celem projektu jest wzrost liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych dla 40 niesamodzielnych mieszkańców m.st. Warszawy w okresie trwania projektu. Projekt skierowany jest do 40 osób niesamodzielnych w wieku powyżej 60 lat, które są mieszkańcami Warszawy i nie korzystają z usług opiekuńczych. Projekt rozpoczął się 15.05.2017 r. i będzie trwał do 14.05.2019 r.

Pomocą zostało objętych siedem osób, w tym 5 kobiet i 2 mężczyźna. Z uwagi na zamieszkanie w Domu Pomocy Społecznej od listopada z pomocy w ramach Projektu korzysta 6 osób. Osoby objęte wsparciem poza usługami opiekuńczymi zostały wyposażone w zestawy teleopieki, tj. opaskę i urządzenie do komunikacji. Koordynator do spraw Osób Starszych i Niepełnosprawnych regularnie uczestniczy w cyklicznych spotkaniach dotyczących sukcesów i wyzwań w realizacji projektu. W 2018 r. planowane jest objęcie wsparciem wolontariuszy korzystających z projektu.

6.7. „Aktywni wracają”

Od sierpnia 2017 r. do października 2018 r. Ośrodek realizuje projekt współfinansowany z EFS – Oś Priorytetowa 9, Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, pod nazwą „Aktywni wracają” w ramach konkursu zamkniętego o numerze RPMA.09.01.00-IP.01-14-028/16. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społeczno – zatrudnieniowej 20 osób (13 kobiet, 7 mężczyzn, w tym 2 osoby z niepełnosprawnością), w wieku aktywności zawodowej zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem lub wykluczonych społecznie. Grupę docelową stanowią osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, dla których ustanowiono III profil pomocy. Wartość projektu 205 306,25 zł, w tym: wkład UE - 164 141,25 zł, wkład własny – 41 165,00 zł.

Realizacja projektu rozpoczęła się od diagnozy potrzeb potencjalnych uczestników (20 osób). Przeprowadzona została analiza potrzeb uczestników, również za pomocą "Kwestionariusza do oceny efektywności społecznej". Działania dla każdej z osób biorących udział w projekcie zaplanowane zostały na podstawie ścieżki reintegracji stworzonej indywidualnie dla każdej osoby, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej lub zagrożenia sytuacją problemową, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. Z każdym uczestnikiem projektu podpisany został kontrakt socjalny lub indywidualny program. Projekt zakłada, że z grupy 20 osób - 30% beneficjentów podejmie zatrudnienie, w tym 1 osoba z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

W roku 2017 uczestnicy wzięli udział w następujących działaniach:

- pracy socjalnej,
- poradnictwie prawnym,
- poradnictwie psychologicznym,
- poradnictwie zawodowym - 7 osób z III profilu pomocy,
- warsztatach z komunikacji interpersonalnej,
- coachingu,
- kursach wyposażających w kompetencje i kwalifikacje zawodowe - 4 osoby.

VII. PODSUMOWANIE

Z pomocy Ośrodka w formie świadczeń pieniężnych, rzeczowych oraz pracy socjalnej skorzystało w 2017 r. – 6 368 osób – wskaźnik interwencji socjalnej stanowił 5,43% (relacja liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy w postaci pracy socjalnej do ogólnej liczby mieszkańców Dzielnicy Targówek).

Wyznaczone cele realizowane i wykonane zostały zgodnie z budżetem zadaniowym przyjętym na 2017 rok. Obejmowały one realizację świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych) przysługujących na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w szczególności: przyznawanie i wypłacanie zasiłków, zapewnienie dożywiania dzieciom (opłacanie posiłków w szkole) i dorosłym (opłacanie posiłków w barze), zapewnienie pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pracy socjalnej, w szczególności w formie:

- zapewnienia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także organizowanie i realizowanie projektów socjalnych dostosowanych do potrzeb rodzin,
- pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin niezaradnych wychowawczo, dysfunkcyjnych. Działania realizowane były w programach „Chatka Puchatka” i „Świetlik”,
- prowadzenia monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- realizacji projektów socjalnych skierowanych do osób starszych, niepełnosprawnych oraz rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci,
- realizacja projektu współfinansowanego z EFS pod nazwą „Aktywni wracają”
- działań na rzecz społeczności lokalnej w ramach programu „Organizowania Społeczności Lokalnej”,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów społecznych,

W roku 2018 Ośrodek będzie nadal kontynuował działania, mające na celu ułatwienie dostępu do aktywnych form integracji społecznej osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Zamierzenia te będą realizowane poprzez stosowanie różnorodnych instrumentów pomocy finansowej i pracy socjalnej w szczególności:

- podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- dalszy rozwój form wsparcia i instrumentów w pracy socjalnej poprzez podjęcie działań w kierunku wprowadzenia modelu „rozdzielenia pracy socjalnej od prowadzenia postępowań administracyjnych”, tj. realizacji postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia uprawnień do świadczeń pomocy społecznej oraz prowadzenia pracy socjalnej,
- kontynuowanie działań rozwijających spójny system pomocy rodzinie w oparciu o ścisłą współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi,

- rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, ukierunkowanej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w środowisku lokalnym, narastanie problemów związanych z zaburzeniami psychicznymi osób, które nie chcą się leczyć, wychodzić poza obręb swojego zamieszkania,
- prowadzenie i rozwój współpracy partnerskiej instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej klientów Ośrodka,
- podnoszenie jakości usług kierowanych do różnych grup społecznych, rozszerzenie i dostosowanie oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi pracy,
- podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia.